

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Det här verket har digitaliserats i ett samarbete mellan Litteraturbanken och universitetsbiblioteken i Göteborg, Lund, Umeå och Uppsala.

Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den tolkade texten kan innehålla fel.

Därför bör du visuellt jämföra den tolkade texten med de scannade bilderna för att avgöra vad som är riktigt.

Om du anser dig ha upphovsrätt till detta material, ber vi dig vänligen kontakta Göteborgs universitetsbibliotek.

The digitisation of this work is a collaboration between The Literature Bank and the university libraries in Gothenburg, Lund, Umeå and Uppsala.

All printed text is OCR processed into machine readable text. This means that you can search the document and copy its text. Older documents with print in poor condition can be hard to process and may contain errors. Compare the interpreted text visually to the scanned image to determine what is correct.

If you believe you own the copyright to this work, please contact the Gothenburg University Library.

GÖTEBORGS
UNIVERSITET

LUNDS
UNIVERSITET

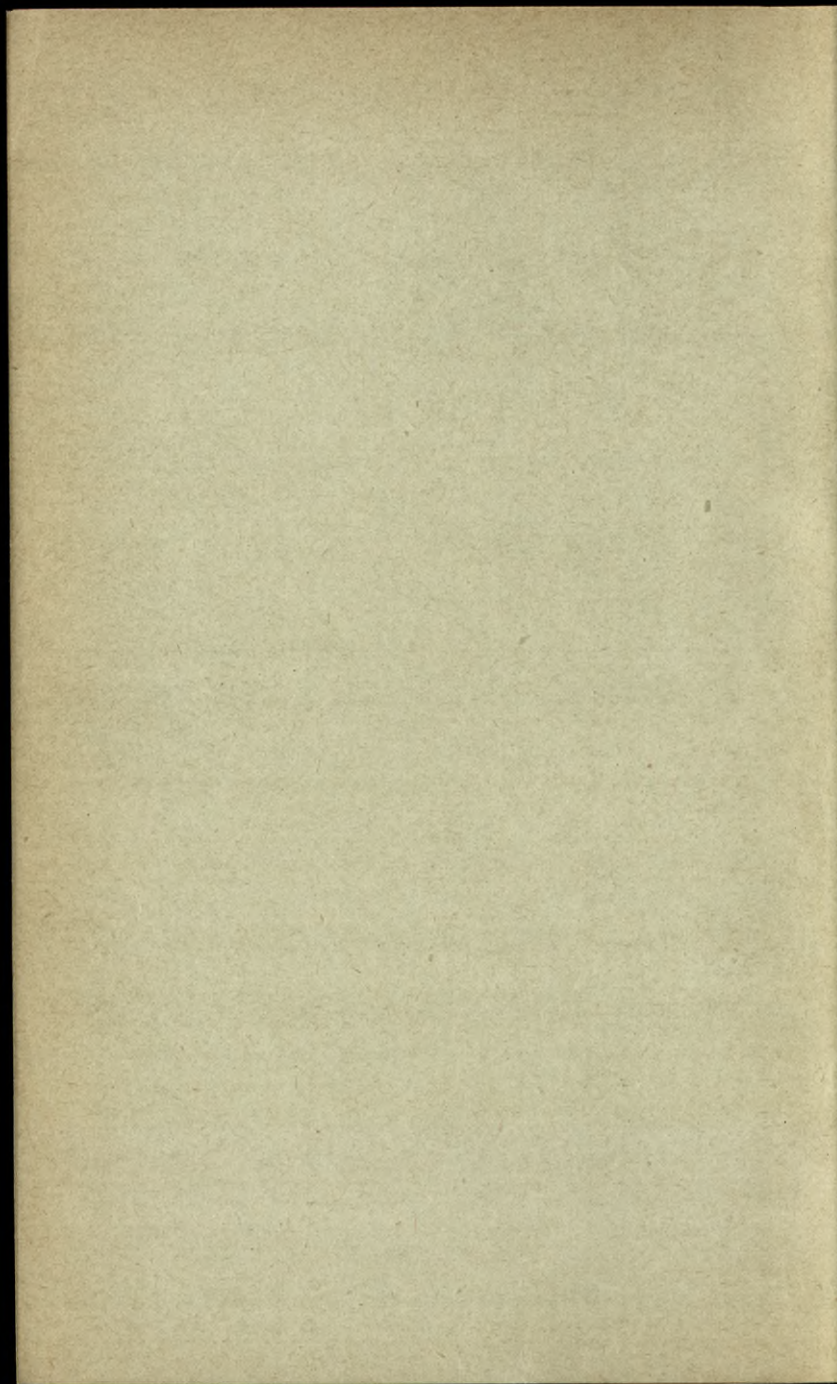

UPPSALA
UNIVERSITET

12
ETERNELER

LOTZEN VON KRÆMER

WAHLSTRÖM & WIDSTRAND
STOCKHOLM

ETERNELLER.

Lotterey Kramer

PETERNEUER

PETERNEUER

LOTTE VON KRÄMER

ETERNELER

DIKTER

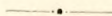
STOCKHOLM
WAHLSTRÖM & WIDSTRAND

INNEHÅLL

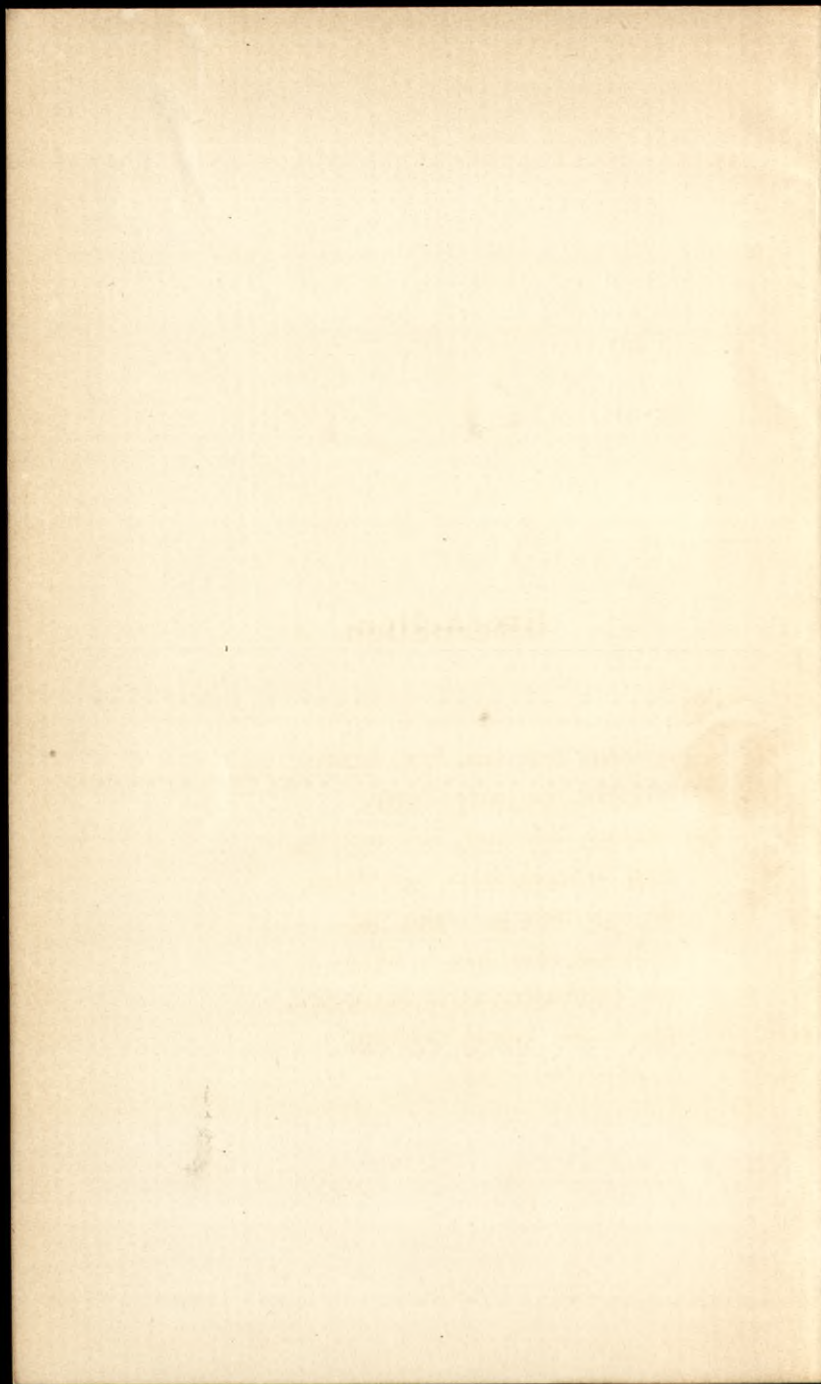
PONTUS WIKNER	60
A. N. SUNDBERG	63
WENNERBERG	67
SNOILSKY	70
AF WIRSÉN	77
G. VON ROSEN — INFÖR HANS »NORDEN- SKIÖLD»	81
S. A. HEDLUND	82
PRINS BERNADOTTE	85
DR WESTERLUND	89
TOPELIUS	94
KNUT ALMLÖF I	97
» » II	98
»SIGURD»	99
I VÅRBRYTNINGEN	103
AUGUST STRINDBERG	107
VERNER VON HEIDENSTAM	113
VIKTOR HUGO — ETT TIOÅRSMINNE	118
KUNG KARLS MINNESKRANS	120
SKANSEN	122
FJÄLLTOPPAR STOLTA, TVÄNNE	124
BJÖRNSON	126
IBSEN	129

INNEHÅLL

VÅRFLOD	132
DEN KÄMPANDE ANDEN	135
I NATTVÄKTEN	136
I GRYNINGEN	139
KRISTUS I	141
» II	144
» III	149
» IV	152
» V	156
» VI	158
» VII	160
I SEKESLUTET I. — INOM OCH UTANFÖR	
TEMPLET	164
I SEKESLUTET II. — FÖRNUFTSKRISTEN-	
DOMEN	168
SYNPUNKTER	172

Eternellen

Jag älskar hvar lilja, hvar doftande ros,
hvar blyg viol under linden,
men ack, de vissna, och snart sin kos
skall fåringen flykta med vinden.

En sista blomma i dalen står
dock lika skön ifrån år till år,
som stjärneblomman på himlapellen,
den trogna, gyllene eternellen.

Lotten von Kræmer

I sagans och sångens paradislund,
i aftonens skälvande strålar,
en ändå fagrare blomsterrund
bland gröna ängar sig målar.
Där gläds jag åt liljornas frömjölsstoff,
åt rosens prakt och violens doft!
Och ännu i höstens frost jag spårar
ett ljufligt skimmer från deras vårar.

Men när jag sjunger med ödmjuk håg
om dyra plikter och minnen,
och hvad min blick evärdligt såg
i väckta hjärtan och sinnen,
när kraft jag mött eller hjältemod
och gått att pryda dess ärestod,
till eternellen min tanke ilat
och på hans knoppar mitt öga hvilat.

Hans skönhet endast en bild mig skänkt
af allt mitt hjärta då gömmer,
en krans af hans blömmor, en tårbestänkt,
då tyder hvad himmelskt jag drömmar.
Som eterneller i gyllne glans,
ack, minnet flätar så mången krans;
hur dagar skifta, hur år förflyta,
de vissna icke, de färg ej byta.

Den blommans namn som en väns mig kärt
har blifvit i ensliga stunder,
en hälsning så ljuf från allt minnesvärdt
i ungdomens vårliga lunder,
ett bud som hviskar med ekoröst
ur längtans djup inom mitt bröst,
att tacksam kärlek — liksom magneten
mot polen — pekar mot evigheten.

Orions bälte

När jag ser Orions bälte,
med dess stjärnjuveler tre,
segertecknen på en hjälte,
himmelskt hög, jag tror mig se.
Sanning, Godhet, Skönhet klinga,
deras namn för tro och hopp,
och i kvällen sakta svinga
stilla tankar mot dem opp.

Främst bland dem jag Skönhet ställde
i min ungdoms blomsterdal.
Högst för mig, när pris det gällde,
stod det skönas ideal.
Fann jag det blott utan tadel,
svallade af fröjd min håg,
kvinlig ära, manlig adel
i dess drömljus blott jag såg.

Men i lifvets natt och dimma,
ack, hur lätt jag miste tog!
Hvad mig skönast tycktes glimma,
ofta säkrast mig bedrog.
Mer och mer jag då mig lärde
älska Sanning klar och ren,
och att allting får sitt värde
först i evig sannings sken.

Och jag spanade, jag sporde,
efter sanning först och sist.
Vetenskapens ljus dock borde
vara fritt från svek och brist.
Efter vishet blott jag sökte
tillitsfullt där fram jag gick;
men allt mer sig tviflet ökte,
mörker hämmade min blick.

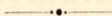
Världens smärta då mig brände,
mänskors nöd mig tryckte ner,
och mot Godhets stjärna vände
sig mitt öga mer och mer.
Och jag gick i sorgedalen
att på samaritens vis
läka såren, lindra kvalen,
smälta kainshatets is.

Det i lifvet arma, ringa
och försmådda blef mig kärt.
Tårar torka, glädje bringa
fann jag mer än storhét värdt.
Ack, men huru djupt dock sitter
giftig egennyttas rot,
huru ofta judasbitter
otack trampade min fot.

Öfver skuggorna, hur gärna
lyfte jag då blicken upp
mot den ljusa himlastjärna,
mot Orions stjärnegrupp.
Och dess tre juveler klara,
blixtrande vid himlens rand
sammanknutna tycktes vara
som tre änglar hand i hand.

Då förstod jag, att det sanna,
goda, sköna i vår värld,
få ej skiljas, få ej stanna
söndrade på lifvets färd;
att hvar evig segers hjälte
måste prydd med alla gå,
att som i Orions bälte
blott treenigt de bestå!

Handarbetets vänner

Du prisar Sveriges store män
och alla höga minnen,
som mana genom sekel än
till mod de unga sinnen,
men glömmmer svenska kvinnans dygder,
guldaxen i de stilla bygder.

Följ med till hennes äresal,
hvars namn du knappt väl känner,
till kvinnoslöjdens arsenal,
till Handarbetets vänner.
Hur hvardagsenkelt ordet klingar,
hur utan fläkt af örnevingar!

Och dock stig in och se dig om
med blickar som ej blunda,
så blir din dom, mot när du kom,
helt visst snart annorlunda.
Där käns en dragning i det bandet,
dig närmast knöt till fosterlandet.

Se denna tålamodsbedrift
i smakfull färgförening!
Tyd dessa väfvars runeskrift
och deras djupa mening!
Då glömmas brons- och marmorstoder,
då ler emot dig syster, moder.

Hur många man i segerkrans
har ej för vunnna ära,
små trägna kvinnohänder ans
att tacksam vördnad svära!
Och hvad är hemmets fröjd och lycka
om dessa tomtar det ej smycka!

Hvad trefnad ljuf i vinterkväll
från dessa mattor blickar!
Hur hvarje våd i denna dräll
dig trofast helsning skickar!
Hur likt en Vetterns älfva kretsar
bland dessa töckenfina spetsar!

Finn upp hvart år en ny maskin
att arbetskraften spara,
men fästmöflor och brudelin —
låt dem i fred få vara!
Ur Frejas slända mycket löper,
som ingen på fabriker köper.

I Riddarholmens griftehvalf
vår bragd af dig må mätas,
rättvisan blir likväl blott half
om kvinnans värf förgätas.
Och när du mönstrat krigstroféer,
glöm ej de blyga slöjdmuséer!

X-strålar

Jo, jo, mina vänner och kära min tant —
nu finns det en konst, som är litet genant!
Man fotograferar ej ytorna blott,
men äfven det *inre*, det gömda man nått.

För Röntgensstrålarne såsom man vet
det finnes snart sagdt ingen hemlighet,
de göra för väggar och dörrar ej halt,
och ingen kan se dem — till råga på allt.

Det är dock en smula betänkligt det där,
och gudarne vete till slut hvart det bär,
helst om man besinnar, vid detta försåt,
att tidningsreklamen jämväl går framåt.

Se här ett exempel: Jag tycker mig se
ett sällskap en kväll hos dig själf på supé.
Värdinnan är älskvärd, som alltid och rar,
och herrarne borta — man vet icke hvar.

I all sköns gamman till tidsfördrif,
om senaste modet på ärmor och lif
man språkar, om baler och kvinnans mission
att vaka och bedja och bida i tron.

Det lider mot elfva, det lider mot tolf,
man hör ej ett steg ifrån husbondens golf.
Man småler som änglar, man skiljes så ömt,
och minnes på morgonen blott hvad man drömt.

Då kommer med posten »*Hvad nytt?*» — Nu
hör!

Ett sannt konterfej af din *interiör*
där möter din blick, fast din port du stängt,
afspeglad hvar min, hvar gest, hur befängdt! —

hvar nick och hvart famntag af älskande vän,
hvar kyss af små glödande läppar — än se'n!
Ett himmelens ljus är det Röntgenska visst,
men ack, bjud blott *änglar* till fest . . . såsom sist.

Ett kvinnoideal

Såg du pärlan, dold i musselskalet,
diamanten ibland slagg och kol,
då du såg af kvinnoidealet,
som jag tror, en talande symbol;
och vid hvardagsmödans tunga roder,
i ett lif af outtröttlig flit
mången maka, mången ädel moder,
redan hunnit långt på vägen dit.

Och en sådan pärla har jag funnit, —
hon bland kvinnor tycks mig en klenod,
hvarje seger, den hjältinnan vunnit,
vanns af takt, begåfning, tålmod.

Hemmets lycka, hemmets stilla trefnad
hennes första omsorg städse var,
och hvad än hon sökte i sin lefnad,
detta mål hon aldrig svikit har.

»Hemmets lycka» — så det ordet klingar,
och vi tänka på en fridfull dal,
höra källors sorl, som ljuft betvingar
sinnets uppror, lindrar hjärtats kval.
Hon dock bortom hemmet ser de strålar,
som förgylla fjärran himlarand;
skyn, som skönt sin lointain där målar,
vidgar blicken, höjer kindens brand.

Lotten von Kræmer.

O jag minns vårt första möte, känner
än hur varmt hon mig i famnen slöt.
Jag blef räknad strax bland hennes vänner,
mitt besök blott allt för snabbt förflöt.
Friska blommor, byster, akvareller,
hvert jag blickade, i hvarje vrå,
fina spetsar, draperier, dräller,
och en orgel, som ej stum plär stå.

Flickor fem och gossar trenne redan
denna moder troget fostrat opp.
Anspråkslös och enkel som resedan
ibland skära rosor, knopp vid knopp.
Och likväl, af hemmets plikter bunden,
hon ej glömmet skrifpulpst och bok,
ty vid dem hon firar sabbatsstunden,
kastar af sig hvardagssläpets ok.

Se hur lätt, hur lekfullt pennan ilar,
förd af fingrar liljevita små,
hur mot lampan lyfts och tankfullt hvilar
silkesfransadt öga då och då!
Är det dagbok — utkast till noveller,
tidningsuppsats — kanske poesi?
Ett jag vet, att, hvad än skriften gäller,
lägges hjärta, lägges själ däri.

Skänk en blick åt hennes bokskåp bara,
se, hvad skatter hopats band vid band
hvilkas titlar skola nogsamta svara,
om hon efter ljuset sträckt sin hand,
skola vittna, att den andevingen
lika långt som manlig tanke når,
att för denna hemmets ängel, ingen
viktig samhällsfråga fjärran står.

Aldrig mulen arbetsdags bekymmer,
hennes dörr för nödens klagan lykt,
aldrig glädjen från det hjärta rymmer,
som mot älskad makes klappar tryggt.
Hur de ila till hvarandras möte!
Deras kärlek ingen höst vet af.
Samma öde bär dem i sitt sköte,
samma farkost utåt stormigt haf.

Stolta världsförbättringsplaner hvälfver
lockigt hufvud, tanke klar och fri.
Men vid männens frihetsjubel skälfver
rosig läpp af bitter ironi:
»Tyst, min mun! Här har jag ingen talan,
gudbevars för hvarje *myndig* fru!
Blott min äldsta dotter *står på skalan*,
hon är *fröken*, hon har *röst* — ännu.

Florence Nightingale

»VALPLATSENS ÄNGEL»

Där sin fåra plöjde krigarlodet,
gick du lugn att offra hjärteblodet,
fastän kvinna oförskräckt du steg,
att bland fasorna och brodermorden
så en helig fridens sådd på jorden,
som en gång skall rika skördar bära,
om ock hatets rot är än så seg.

Med beundrans blickar såg dig världen
re'n på Krim bland dödarne och svärden
hjaltemodigt fylla kvinnans kall.

Vän och fiende dig voro lika.

Ej din kärleksplikt du kunde svika,
när på Balaklavas dag, den hemska,
tyst du gick igenom stridens svall

All predikan, om än varm, förklingar,
när ej kärlek ger åt sanning vingar,
när ej handling följer högsint ord.

Därför ock, när du i främlingslandet
lade på de sårade förbandet,
flög ditt rykte öfver hafven vida,
nådde också hit till fjärran nord.

Kvinnokraft, knappt anad förr, du väckte,
och att bruka den du lärt vårt släkte,
misstrons inkast skickligt du bemött.
Må din bragd till efterföljd oss mana,
väg till nya kärlekssegrar bana.
Kvinnans sfär så vidt som himlen sträcket,
för det evangeliet gladt du blödt.

Obemärkt hon får ej längre dröja,
hon skall varnande sin stämma höja,
att beskydda fäder, bröder, män.
Hennes värnpliktslag blef af naturen
djupt i hjärtats runealkar skuren,
spåras redan i Rigvedas saga,
ligger gömd i Valans visdom än.

Men mot Hildur själf hon nu skall kämpa,
med sitt saktmod hatets lågor dämpa,
med sin mildhet tysta hot och kif.
Folkens blodskuld får hon icke dela,
hennes hand är danad huldt att hela:
Ej i dödens, men i lifvets lundar
grönskar mänsklighetens fredsoliv. —

Se, bland maktens listigt smidda ränker,
som en stjärna genom stormmoln blänker
minnet af din bragd på stridens dag.
Kring vår jord, där blod i strömmar runnit,
du ett nät af kärlekstrådar spunnit:
Bröders hätskhet kufva, skilda stammar
böja samman skall vår hand, fast svag.

Viktoria Benediktsson

Lugnt i Danmarks systersköte
Hvila som din önskan var!

Vid din graf dock stämmer möte
allt hvad här du älskat har.

Våra suckar, våra frågor
skola dit i kvällens brand
öfver Sundets spegelvågor
sväfva från ditt fosterland.

Hvarför, så vi bittert klaga,
öfvergaf du oss så fort?
Hvarför skulle du väl draga
regeln själf från dödens port? . . .
Till allt skönt blott kärlek ledde
dina tankars stolta dröm;
men för blicken mörk sig bredde
lifvets djupa, snabba ström.

Kunde du ej hälsa dricka
utur diktens bölja klar?
Kunde du ej hoppfullt blicka
mot en vän från barndomsdar?
Ack, lik enslig sparf, hvars näste
ryckts af stormen ned, vi se
fridlös irra, utan fäste,
kring din graf ditt lifs idé.

Föll den tryggaste bland alla
icke själf för Lokes list?
Äfven gudar kunna falla,
till ett spjut kan bli hvar kvist.
Moln från Hels fördolda boning
skymde mer och mer din dag.
Hvarför tigga om förskoning?
Nornor ändra ej sin lag.

Susen, Sundets gröna lindar,
som vid Nannas sorg en gång!
Sjungen, Seland's sommarvindar,
sjungen sakta sorgesång.
Liljor, edra spiror sänken,
rosor, läggen kronan af,
stilla aftonskyar, stänken
tårar öfver hennes graf.

Sophie Adlersparre

ESSELDE

Där Djurgårdsstranden väft sin bård
kring fagra griftesängar,
jag ser en blomhöljd minnesvård
och hör i trädens sus ackord
af sakta eolssträngar . . .

Du Stockholmsbarn med kind så blek,
som hit från läroverket
förts ut till stoj och friluftsläk
att friskas upp, när kraften svek,
säg, har du sett det *märket*?

Med ädel stolthet du det lär
helt visst en dag att känna.
Ty detta namn, som ristats där,
vårt folk i tacksamt minne bär —
Esseldes stod är denna.

Träd närmre — lockig hjässa böj!
Vid sinnets ystra oro,
i tanken än hos henne dröj,
mot himmel blå ditt öga höj,
dit hennes drömmar foro.

Esseldes storhet re'n en vän
i hennes dagar tydde:
Den kändes genast lätt igen,
i hennes blick man läste den —
en morgondag där grydde.

Med framtidsnornan i förbünd
hon hyst en ljuf förhoppning
att under lifvets korta stund
de frön hon närt i hjärtats grund
se spira upp i knoppning.

Hon midt i stormen höjt sin röst,
sitt snilles ljusa fackla.
I breschen ställde hon sitt bröst,
hon kunde allt — det var vår tröst —
blott icke maktlös vackla.

Hon ville *frihet* af det slag,
som aldrig plikten glömmar,
en *kvinnofrihet*, som behag
och lydriad för hvar helig lag
i samma hjärta gömmer.

Hon ville *allvar* mängdt med fröjd
i arbetet och nitet,
en trohet i uppoffring röjd,
en ära öfver flården höjd,
ett hem, ej rördt af splitet.

Åt kvinnan, så till hand som själ,
hon ville rätten yrka
till ädel kamp för allmänt väl,
som mannens like, ingens träl —
hvem mätte kvinnans styrka?

Esseldes stämma alla hört,
vi svurit hennes fana.
Hon allas hjärtesträngar rört,
hon värdigt kvinnans runor fört
och jämnat mångens bana.

Vid målet sist hon lycklig stått
och sett hvart moln försvinna.
Sitt lifsverk hon fullborda fått,
dess stolta träd sett skjuta skott,
dess klara stjärna brinna. —

Den visshet, barn, dig följa vill
till fadershuset kära,
att hon, som här nu slumrar still,
dock väckande dig talar till
med röst en moders nära. —

Där Djurgårdsstranden väft sin bård
kring fagra griftesängar,
jag ser en blomhöljd minnesvård
och hör i trädens sus ackord
af sakta eolssträngar . . .

Elise Hwasser

L iksom en stig mot alpens krön,
i kvällens stilla timmar
förgylld af sol, hur stolt, hur skön
din konstnärsbana glimmar!

Var ödet *med* dig eller *mot* —
för dig det gällde: vinna!
Hvad mod vid alla farors hot!
Du *måste* målet hinna.

Lotten von Kræmer.

Hur ärofullt, hur stolt också,
du tappra, att i glansen
af tjusta blickar hyllad stå,
belönt med segerkransen!

Du följes af en hedersvakt:
likt genier kring dig svärma
de bilder, som till lif du bragt
att våra hjärtan värma.

En nordisk vår din Sigrid är,
så ljuf, så frisk; så fager
en stjärna klar är din Jane Eyre
i Albions skumma dager.

Hvad forntidskraft, hvad asablod
i Hjärdis barm du gjutit!
Hvad is till en Fru Ingers mod
från Norges fjäll du brutit!

Hur skimrande, hur marmorkall
syns Darnleys unga maka:
hon brista kan i tårars svall,
men ej en nyck försaka!

Din Drottning Anna skänker oss
en njutning utan like;
som Lona Hessel humorns bloss
du svängt i flärdens rike.

Och Myrrhas kärleksglöd du delt,
du brann af helig flamma,
dock var, hur mången roll du spelt,
din skaparkraft den samma.

Som modern med sin sjuke son,
Fru Alving sist, den arma,
jag ser dig, när, trots hat och hån,
hon gömmer känslor varma. —

Lik Jenny Lind i sorg som fröjd
vår hjärtesträng du rörde,
och uppåt städs, från höjd till höjd,
hvert vunnet mål dig förde.

Till sist du sökte hvilans ro,
och ro du skulle finna —
men vid en kust, men i ett bo,
dit inga stormar hinna.

Se, pärlor glittra i hvar krans,
hvar ros, som nu dig räcket,
se, äkta pärlor — hvilkas glans
ej strax med rampens släckes.

Ellen Hartmann

Som när det kalla vinterväder
förjagas af vårens varma fläkt,
så, när på scenen du inträder,
blir allt med ens ur sin dvala väckt.

Och våren lik, när ur daggfyllda skålar,
en doft uppstiger med vindens suck,
hvar bild du med färg och fägring målar,
en de skimrande älfvors skälmske Puck.

Till tidsfördrif med fjärilsflocken
som fladdrar kring dig du skalkas så blyg,
men under sänkta ögonlocken
pilväpnad Amor ler i smyg.

Är detta konst, vi fråga ville,
är det natur? — Hvad dyrbar skatt!
Hur än det näms, af hjärtesnille
dock präglats allt, hvarmed du oss glad.

Se blott denna »ingenuue» i ringen
af frestelser i fransk kostym,
hur oförmärkt med psykevingen
hon fläktar bort all skämd parfym!

Snart nya segrar du går att vinna,
du högre mål i sikte har.
Som bubblor skenets bilder svinna —
vår älskling du blifver som städse du var.

Sarah Bernhardt

Med stolthet bär din äras friska krans,
hur afundsjukan än sin pil må hvässa,
med snillets rätt den pryder dock din hjässa,
i mängdens blickar speglas af dess glans.

Hvad eldprof dock förr'n mästerskapet vanns!
En Cendrillon, en féeri-prinsessa,
på livvets spända lina, en af dessa
du är, som städse hålla god balans.

Den började hos *portier'n* den striden
du segrande har fört mot ödets nyck,
och på hvar orm du satt din sko af siden.

Så herrska då, så lys då, underbara!
På konstens himmel ser jag namnet Sarah,
bredvid Rachels i gyllne stjärnetryck.

Eleonora Duse

Hur väl jag minns din Marguerite Gautier,
och din Kleopatra, där fram hon skrider!
Mot dig har segern aldrig upphört le,
och nya lagrars krans hvar roll dig vrider.

Dig genomströmma lifvets väl och ve,
dess sällhetsrus, dess svall af bittra strider,
så länge hjärtat jublar, hjärtat lider,
skall mera sant dem ingen återge.

Oemotståndligt du oss med dig rycker
och drar oss in i lidelsernas brus,
tills deras offer hvarje själ sig tycker . . .

Af nerver blott din lifstråd Parcen spunnit,
och till ditt hjärta blodet knappast hunnit,
förrän det byts i snilletts klara ljus.

Det högsta

Till dig

I

Ja, finge jag af ödet ett begära,
jag valde då, jag vill det icke dölja,
hvad mörka moln min himmel än må hölja,
jag valde solens ljus, jag valde — ära.

O att af evig strålgans kronan bära
re'n på den strand, som tidens vågor skölja,
och ädla andars väg till ljuset följa,
hvars himlalågor värma och . . . förtära!

Hur sällt att tänka, att hvar dröm du jagar,
om ock han tyckes fjärran från dig sväfva,
skall gå i arf ännu i sena dagar;

att än ditt namn skall klinga skönt på jorden,
när i dess mull man gått att ned dig gräfva
och hjärtats glöd en askhög blott är vorden!

II

Nej, när din blick i min en gång sig sänkte,
var detta mer än hvad man nämner sken,
ett Eden mig din kärleks vårfläkt skänkte
i ungdomsdagar under blomtyngd gren.

Den milda glans, som i ditt öga blänkte,
det blida draget på din panna ren,
ditt dyra svar på hvad jag ljufvast tänkte,
för mig var guldets städs på sångens ten.

Ack ja, att älska och att älskas ömt,
är att i tiden redan se sig sluten
i evighetens famn af frid och ro...

Den strimma sol jag i mitt hjärta gömt
skall där helt visst till lifvets afton bo
och mot mig le ännu i dödsminuten.

Från "minnenas och ungdomens heliga stad"

När vårens vindar mig sin helsning bringa
från Fyris stad med silfverklockans ton,
min själ till tårar rörs, melodiskt klinga
de kära ljud -- i minnets telefon.

Som i en dröm de dallra i mitt öra,
och tanken ilar till den boning säll,
där ofta förr jag deras bön fick höra
vid aftonsol, i signad julekväll.

Än kan jag se det gamla Slottets salar,
jag fången ser mig själf där mången stund
i ungdomsdrömmar, medan forntid talar
från vittrad mur, från tornens mörka rund.
Jag trycker trofast vänners varma händer,
jag sluts på nytt i fadersfamn, så öm.
Hvad ljuflig fläkt från lifvets blomsterstränder,
ett eko gömdt, men aldrig, aldrig glömdt!

Jag hör pokalers klang vid högtidsborden
och gästers muntra sorl i festligt lag.
När tog man icke värden här på orden:
Carl Johan kom med Rysslands zar en dag.
Här var ett hem för glädjen och för sången.
Hit kom kung Karl med sina raska män,
och du tog del också i fest så mången,
vår andre Oscar, vitterhetens vän.

I minnets prisma, hvilka sköna färger
från flydda dagars sol jag stråla ser!
Du ljufva hem, hvars värld jag frambesvärjer,
än skimrande i dunklet mot mig ler.
Hos dig min ande inga bojor kände,
jag kärlek rönt och jag kärlek gaf,
och dina fläktars dufvopost mig sände
en hälsning tyst från solbestråladt haf.

I skingrats längese'n, I kära gäster,
som samlats här vid aftonlampans sken,
det sannas forskare, det skönas prester,
åt skilda håll I vandrat längese'n.
Så mången ock, som då stod midt i striden,
hvars maning genljöd i de ungas själ,
på lagrar lagt sig ned och, trött på tiden,
dess larm och oro, bjudit den farväl.

Ditt rum står äfven tomt, du moder kära,
hvars rena änglastämman mången gång
på sina vingar skulle uppåt bära
vår längtans suck i Geijers sköna sång.
Ett hjärta vet jag dock, som trofast gömmer
af dina toners klang ett eko än,
som saknadsfullt, när det allt annat glömmet,
dock frågar: o, när hörs din röst igen?

Här lärde jag min första bön att stamma,
här streds mitt hjärtas enda hårda strid.
Här känslan smalt i präfningseldens flamma
i ungdomsmodets bråda jäsningstid.
Och hit jag kom min saknads tår att fälla,
vid mången lifvets gränssten här jag stod;
här drack jag kraft ur vetenskapens källa,
här välldes rikt dess klara silfverflod.

Med någon vän gå upp på lärosalen,
en Tekla, en Esselde, re'n gick an,
när Bernhard Elis tydde idealen,
Angelikas berömde skald, och han
där, leende med stjärnklart barnaöga,
Elias Fries, än nya lagrar skar,
och förde trofast runorna, de höga,
från blomsterfurstens sköna sommardar.

Af vördnad gripen Böttiger oss tydde
Comedia divinas själsmystik.
Med rosenknoppar snart Carl Snoilsky prydde
sin unga lyra, re'n så löftesrik.
Nils Fredrik Sander formade sin penna,
Ernst Björck tog upp en ton som trastens ren,
och hvad vår själ förmådde ädlast känna,
i harmoni försmältes af Wirsén.

Vi svuro ock filosofiens fana,
en yngling bar den högt med mod och hopp.
I tviflets natt han lät vårt öga spana
och blicka mot den vises himmel opp.
Det Wikner var, en kristnad Plato, gången
till hvilans famn, till evig stjärnerymd,
hans fria ande intet band höll fången,
hans ljusa håg ej var af töcken skymd.

Och hemlandsseder, gamla, goda, svenska
jag här sett blomstra i de trefna tjäll.
Här häfdens stämma ljud, den fosterländska,
vid kämpavisans klang i vinterkväll.
Hur här idéens makt vi lärde vörda
vid lagerfesterna, jag minns så väl,
och hymnerna i tempelkoret hörda,
hur återljuda de ej i min själ!

Lotten von Kræmer.

Här stego Odens, Tors och Balders kummel
vid dimmig synrand för min tjusta blick.
Här platsen var för asabragders tummel,
där gyllne skörd i långa vågor gick.
Här glänste bländande Kristinas snille,
en kornblixtn lik i nordens natt så lång —
Du arma drottning, säg, o säg, hvad ville,
hvad drömde du, när här du dröjt en gång?

Och släcktes solen, sändes gyllne strimma,
ur brusten sky på grånadt Sturehvalf,
hur paradiskt skön var kvällens timma
där lönnars täta löfverk sakta skalf.
Till muren rädd jag närmade mitt öra,
hvad oron äskar, hatet drifver till,
jag kunde där i andlös stillhet höra,
som hade plötsligt tidens ur stått still.

På Vasaborgens stolta krön där borta,
på klassisk mark, uti vårt lands Athen,
hur syntes ej min knoppnings dagar korta,
när livvets träd bar blommor på hvar gren!
Än äga dessa flydda vårars under
en balsam för mitt hjärta, ständigt ny,
de trösta mig i livvets mörka stunder,
de skimra genom mulen framtidssky.

Farväl — o nej, så länge lefnadsdagen
på ljus och glädje än mig bjuda får,
I, aldrig glömda vänner, från mig tagen
det varma tack, som från mitt hjärta går!
Af toner än och vårens kransar friska,
när sakta som i stilla andaktsstund
i kvällens frid de kära minnen hviska,
en gärd jag bringar edra grafvars rund.

R. F. von Kræmer

Samtidens sträfvan
störde du trofast,
gaf för dess gagn med
glädje din skärf.
Tronens och tingets
talan att föra
var för ditt sinne
vänaste värf.

Fredligt du fogat
frihet med ordning,
mildhet med mogen
manlighets arm,
glädjefull godhet
glänste i ögat,
gjorde din järnkraft
hjärteblodsvarm.

Krigiska bragders
blodiga bålrök
mindes från seklets
morgon du nog,
fredliga segrar
snart du dock sökte,
lagens och tingets
toga du tog.

Vaksam och rastlös,
rättvisans roder
styrde du städs med
stormsäker hand,
såg bortom täta
tyngande töcken
araljus lycka
le mot ditt land.

Medborgarkransen
krönte dig kungligt,
ynnest och framgång
följde din färd;
skönaste skimret
spreds dock i kretsen
kring dig vid hemmets
huldrika härd.

Nu är i griftro
gången den gamle,
lycktadt hans lefnads
ledningatåg,
sakta som solen
sänks bortom bergen,
stilla som vikens
vänliga våg.

Men på hans mossa
minnenas stjärna
länge skall blicka
blåögd och blid;
fältet han fårat
fagert skall bära
ymniga ax i
ädlare tid.

Tekla Knös

Det var, när maj, af vestanfläktar buren,
till sångarhof i våra lundar drog,
det var, när tjusning i hvart öga log,
när solen åter sprängde töckenmuren
och segerjubel genomklang naturen —
då ljud så ljuf, med lärkans i förbund,
din förstlingsdrill i vårlig morgonstund.

Hvad helig eld i blickar blyga, brydda,
och i ditt hjärta, o, hvad skaldefröjd!
I ögats rena glans din själ låg röjd,
liksom när vinterns töcken äro flydda
ett skimmer dallrar öfver hemmets hydda.
Du kärlek gaf och fick, du hjärtan tog,
ty blott för andras väl ditt eget slog.

Att se dig var att sagans älfva skåda
vid mossig stam, vid yster silfverbäck,
där knoppar svälla på hvar rosenhäck,
där löf och grenar solen svagt förråda
och gyllne dagar skymta som af våda.
Det var en syn så ljuf och aningsrik,
där brann extas, där glödde romantik.

Befryndad var du, Tekla, med det bästa,
som genomströmmade de gamles blod,
konstnärligt på din duk jämväl att fästa
det unga lifvets bilder du förstod.
Än liksom eolstoners sus för vinden,
elegiskt klagar du med trånad öm,
än åter leker gladt, med ros på kinden,
som barnet tjusadt i en julnattsdröm.

Att varmt och trofast älska, le och gråta,
var pärlan i din sång, din saga blid,
och var den tydning af din lefnads gåta,
som hälsar oss ifrån den flydda tid.
Din barnatro så huld, bland töcknen trängde
än till din själ i nattens timme skum:
en återklang ännu, när lyran hängde
bland tårepilar glömd, för alltid stum . . .

En kalk så bitter, blef dig skänkt att tömma
i middagsstunden redan af din dag.

De tystnade, de toner sköna, ömma,
som fågelns jubel dör vid åskans slag.

I tidens kvalm, liksom af ångest drifven,
du ryggade förskrämd vid molnets hot,
och trånfull, missförstådd och öfvergifven
med sorgtyngd håg du sjönk till korsets fot.

Ja, bäst du stod beredd att mäta djupen
på mänskohjärtats stormuppfyllda haf,
en dag där plötsligt låg i spillror slupen
och hvarje blåögd löfte gick i kvaf.

Men ack, hur ljuft din lyras eko klingar,
liksom i dalen aftonklockans gång,
hur mildt förklarad, som på psykevingar,
han lyfter sig mot skyn din svanesång!

Pontus Wikner

Går jag bland de sista vårdar
i mitt minnes tempelgårdar,
såsom din dock ingen där,
ädle vän, är mig så kär.

Vid ett kors som härligt skiner
öfver klassiska ruiner
syns en marmorvit, en mild,
vemodsfull Johannesbild.

Skarpögd kungsörn vid hans sida
på en vink blott tyckes bida
att på helig siarfärd
svinga, ifrån värld till värld.

Mästarns öga honom följer
från den dal, som skymning höljer,
liksom hoppets eld det såg
tändas öfver dunkel våg.

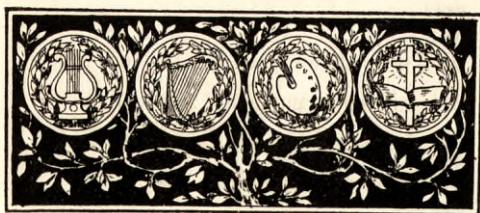
Ser du ofvan tidens vimmel
klar och hög den vises himmel?
Skådar du med Platos blick
hvad blott drömmen ana fick?

Eller träda underbara
segerkrönte hjältars skara,
för din andes tjusta syn
från ett Patmos ofvan skyn?

Hör du genom rymder ljusa
änglaharpor mäktigt brusa,
klangen af den rena ton,
som stäms upp kring Lammets tron?

Så jag frågar, obesvarad,
där din bild mig syns förklarad
i mitt minnes helgedom,
klassiskt skön och kristligt from.

A. N. Sundberg.

Först i eftersommaren den blida
af din ungdom, först en skördedag,
skulle fram för blicken åter skrida
din gestalt, jag läsa i de drag,
som från lifvets majfest i mitt minne
lefvat kvar; och denna bild därinne,
trots att månet solhvarf sedan flytt,
ej förgänglighetens lag har lydt.

Vid det minnet, när jag blicken vänder
till min egen ungdoms vårdagsljus,
ser jag sträckas mot mig kära händer,
hör omkring mig glada rösters brus.
Åter i det gamla Vasaslottet
ser jag ymnigt rågas glädjemåttet,
i mitt fadershem så mången dag
ser jag dig som gäst i vänners lag.

Låt mig dröja blott vid — sista gången.
Nära var din flyttning ner till Lund,
Valborgseldar brunno, frisk ljud sången
i den unga vårens knoppningsstund.
Du mig bjudit armen — i all gamman
stodo vi där språkande tillsamman
vid ett fönster, medan lampan re'n
kring ditt hufvud göt sitt milda sken.

Se, din blick, den forskande, du höjer
då mot klara aftonstjärnan opp!

I mitt hjärta af den blicken dröjer
än en återglans af himmelskt hopp.

I din stämmas malm, i huldhetsdraget
kring din mun jag märkte sinnelaget,
märkte prägeln af en verklig man,
och min känsla sade, den var sann.

Vi i tidens odlingskamp dig funnit
städse i de främstes trogna led.

Segrar dock, som samlad kraft oss vunnit,
skänkte dig ej städse hopp om fred.

Rörligt lifvet är. Ack, nog du lärde,
hur hvar ärlig sträfvan har sitt värde!

Men det heliga, dess rikets väl
djupast dock har härskat i din själ.

Lotten von Krämer.

Så jag dig förstått. Min sång hvad är den?
Ack, från minnets strand en blomma blott!
Blott en vildros, vuxen vid de gården,
du med framtidsskördar rikt besått.
Tag min varma tack från ungdomsvåren!
Lycka till de fyllda sjutti åren,
ädle såningsman, där oböjd än
bland ditt folk du skrider, folkets vän!

Wennerberg

Från allt oss kärt och äkta svenskt
i sång och saga klingar,
från allt hvad stort och fosterländskt
vårt framtidshopp bevingar,
från attiskt lekfull håg,
och hugfull allvarsstund,
från Fyris fria våg
och gamla Odinslund
må tacksam hälsning till dig tona,
du skaldekung med dubbelkrona!

Hvad ungdomslust bland vemodsdrag
i »Gluntens» glada gamman!
Hvad ljus och skuggor, natt och dag
där smälta skönt tillsamman!

Ej se'n Karl Mikael's tid
vårt öra nått en sång,
så skälmsk, så djup och blid
på en och samma gång,
så ur vårt eget inre sprungen,
af trast och lärka ömsom sjungen.

Och stäms ditt »Hör oss Svea» opp
och ditt »Stå stark» oss kallar —
hur nordmän fylkas tropp vid tropp,
hur blågul fana svallar!

Då tystnar dagens gny
och tungsint klagolåt,
då klingar högt i sky
ett jublande »framåt!» —
och fosterlandets stora minnen
till dådlust elda unga sinnen.

Och när till mäktig »Davidspsalms»
du gyllne harpan rörer,
hvad sakta sus från fridens palm,
hvad klang af segerkörer!

Då lyftes lifvets pol,
då vidgas rymd vid rymd,
då strålar himlens sol,
af mörka moln ej skynd,
och jordens oro, strid och villa
som vågor somna stilla, stilla . . .

Ack ja, du gifvit lif och blod
åt svenska hjärtans drömmar!

I dina toners starka flod
en evig ungdom strömmar.

Om vida i vårt land
allt tyngre, tyngre bli
materiens hårda band
och grymma tyranni,
dock finns en örn, ännu ej fången:
Den ädla Wennerbergska sången.

Snoilsky

VID EN PUBLICISTFEST

På din Delfiport »Förbjuden
ingång» länge världen läste,
och ett »rör ej, stör ej guden;
tyst blott, lyss blott till oraklet!»
där en sagans Python hväste.

Se, då glimmar det i dalen,
lyrans silfvertoner klinga,
Eros siktar mot portalen,
och vid genljud i Parnassen
alla lås och regler springa.

Lik Apollo Musagetes
i sitt tempel, ljusomsvallad
syns din genius, som ur Lethes
djup, som från ett himmelskt fjärran
ändtligt till oss återkallad.

Gärna vi din bana följa,
där med blicken höjd du nalkas,
där med glans dig öfverhölja
Klio, Erato, Euterpe,
och där kring dig Gratier skalkas.

Hör, hvad sus i lummig lager,
se, antikens fröjd sig målar
i hvart anlet, där du drager
med din lifvakt fram, begjuten
klart af vårens förstlingsstrålar.

Dröm blir verklighet. Sig blanda
skönt tillsammans för vårt öga
Fenix-öar, där vi landa
blott i hoppet, med de stolta
pliktens stigar mot det höga.

Stanna ljufva drömsyn, stanna,
ropar hvarje bröst betaget.
Själ! du suckar dock. Din panna
bär ett moln i rosenskimret,
det besjungna »sångardraget».

Om en nytänd dags bekymmer,
om vårt hjärtas mörka aning,
när vår glädjes himmel skymmer,
hviskar då ditt molladagio,
ditt larghettos stilla maning.

Hör, vid nödens kvalda frågor
huru från din lyra svara
sorgsna ekon — inga vågor
välla ur Kastalias flöden
mera djupa, mera klara!

Och de allvarsord, som ljuda
mäktigt från din siartunga,
oss att troget akta bjuda
på hvart åskmoln, hvarur tidens
skarpa blixtar hotfullt ljunga.

Hur med hänryckt ynglingssinne
du bland stolta drömmars vimmel
vakar öfver fädrens minne,
låter ljus däröfver strömma
klart från våra dagars himmel!

Se, vår frihet tryggas åter,
se kung Gösta i sin boning,
och din konst ånyo låter
upp Tre Kronor — loft och salar
skymta där i skön förtoning!

Se den gamle under tunga
sorgers och bekymmers börda,
hur ännu hans blickar ljunga
där han reser sig och talar
ord, som sekel skola vörda!

Se Kristina Alexandra
när hon, trött af feberglöden,
trött att bland relikker vandra,
lyssnande till svenska toner,
stilla slumrar in i döden! . . .

Hårda skickelser och strider,
varningar i nattens väkter
från de hädan farna tider —
allt ur grafvens mörker vaknar
vid ett slag af gyllne plekter!

Dygd och last där mot hvarandra
brytas, bölja lik mot bölja,
öfver blåa djup där vandra
stilla fridens blida stjärnor,
som ej jordens skuggor hölja.

Och hur milda dina domar!
Nödens lagbok du ej glömmor:
allt som knoppas, allt som blommar
vet du ock att det i barmen
banesåret redan gömmer.

Högre städs i Nordens bygder
låt den stolta sången klinga
och till mannakraft och dygder
mana som på kämpastenen
outplånlig runeslinga.

---

af Wirsén

O m en Miltons Allegro och Penseroso,
de sköna, blef sagdt till evärdligt beröm,
att från dussinversers mängd de sig skilja
som roseneterns osynliga ström
sig skiljer från simpelt rosenvatten,
som från förfalskad den äkta essens . . .
Så ock i din diktnings fagra lundår
eterisk doft kringsväfvat hvar stans.

Hvarje ton oss den svenske Tennyson sänder
ett kärleksbud till vårt hjärta bär.

I källans brus, i näktergalsdrillen
din lyras drömmande längtan sig klär.

Hennes suck är vindens, när björkarna gulna,
och kullarne svepas i töcken blå,
hennes maning dallrar som aftonklockans,
när skogarne tysta som tempel stå.

Solstrålarne lika, som bländande skifta
på liljekalkar, på lummig gren,
de ädla tankarnes guld framskimrar
igenom stämningens rosensken.
Hur ljuft det oss smeker ditt penseroso,
hvad barndomsminnen det väcker opp,
ett hemlighetsflor det kring bergen breder
och julljusglans öfver granens topp!

Du har ej lämnat ditt ungdomseden
fast tiden växlat, vid frälsningens fest,
omfamnande korset ditt knä du böjer,
en heliga unders sångareprest . . .
Din dröm dock haft som din bön sin timme.
Domslockans heliga stämma nu hör!
Som fordom sin Samuel Herren dig kallar,
eld varde de läppar hans ande berör!

De himmelska syner från dagar flydda,
de skiftat gestalt, de bytt sin dräkt.
I sångens nejder till nya toner
de kalla, de bjuda i vårlig väkt.
Hvad purpurskimmer på bergens kammar,
på vågornas bädd, kring skyarnes loft,
se, »återvunnet» är »Paradiset»
och lifsträdet ångar af arladoft. —

På allfarsväg, i nattens mörker
jag irrade kring med förtviflans mod,
när fri och stark på förklarade höjder
din sångmö med strålande blickar stod.
Min håg då sig vände från evig gåta,
från tigande sfinx för att finna tröst,
men ostämnda lutan — o kan du förlåta? —
än ljud liksom ekots villande röst.

G. von Rosen

INFÖR HANS »NORDENSKIÖLD»

Et t mästerverk! Hur lif och död här strida:
Om redan nordpolsöknens bistra vind
förblekt den djärfve resenärens kind,
hans lugna blick dock tyckes framgång bida.

Bland isberg ligger fjättrad hans Ellida,
nyss fri och snabb som skogens ystra hind,
och seglarn är väl ej för faran blind,
men han har Vetenskapen vid sin sida.

Hon sviker ej, hon ryggar ej tillbaka
från den, som lärt att troget kämpa, vaka:
Vid himlens bryn re'n dallrar gryning skär!

Och hjälten i sin hand sitt vapen bär!
Nordostpassagen skall han klart utstaka.
Trots natt och köld snart seger vunnen är!

S. A. Hedlund

På post du står vid gamla vikingsstranden,
där flitens sorl nu mängs med böljans brus.
Du grep dig an med järnfast forntidsvilja,
ditt mål du såg belyst af framtids ljus.
Din stolta hansestad du troget värnar —
är stormars tummelplats dess branta skär,
du står dock lugn i bränningar och dimma;
som Vinga fyr, med tankens klara strimma
du pekar ut, hvart rätta kosan bär.

Hur tider växla och hur åren skrida,
hur månet töcken våra sinnen höljt,
din blick lik Göta lejon aldrig slumrar,
ditt frihetsideal du städse följt.

Du eldas än i dag af ungdomsmodet,
du städse stått där striden hetast brann,
och ålderdomens hvila ej du känner —
med öfvad arm du lugnt din båge spänner,
med säker hand din pil du lägger an.

För landets värn du ser den rätta skölden
i idoghet, i manlig viljas stål,
i kärlek till vårt hem, om än så ringa,
i ärlighet, som ytlig flärd ej tål.

En ståtlig här, du säger, båtär föga,
om fattigdom skall tynga ned vårt folk.
Hvad hälst vi offra på mångdubbla pansar,
de ej oss ensamt borga segerns kransar —
så blef du fredspartiets varma tolk.

Det kära fosterlandets sanna ära
du ställde högst i hvarje dagens strid.
Som hederstecken stolt du nu kan bära
de ärofulla sår du fått därvid.
Om hopen rosar eller hopen klandrar
den kamp, som för dess bästa en gång stod,
ej stör det veteranen, där han vandrar
med sina minnen och sin klinga god.

Prins Bernadotte

1888

Problem och samhällsfrågor
och hur det kallas allt,
som nu är tidens lösen
och ger den sin gestalt —
hur högt det än må skattas,
dess värld likväl ibland
ju tryckes som af kvalmet
från brännhet ökensand.

Beräkning och affärer,
dig möta, hvart du ser,
men ej en fläkt, som svalka
åt hjärtats trånad ger.
Maskiner lätta oket
allt mer för mödans träl,
men blott natur och kärlek
ge mod åt modlös själ.

Förstämdt, liksom en luta,
som klangen mistat har,
tycks månget ynglingssinne
i sekelslutets dar.
Finns ingen håg som alstrar
den känsla, djup och saun,
hvars rötter sannelaget
oss borgar af en man? . . .

Dock se, där syns vår hjälte,
ej kommen långt ifrån,
han midt ibland oss fostrats,
vår egen konungs son!
Till hjärtats bud han lyssnat
och känt de ljufva kval,
som nordens träst besjunger
och söderns näktergal.

Lyss, det är lifvets grundton,
som klingar ren och klar,
där resonans det finnes
i ynglingssinnet kvar!
Känn, det är doft från vårar
som drömma än sin dröm,
en tro, som ej skall flykta
med tidens snabba ström!

Frid öfver hjärtats värljus —
de ädla sinnens tröst —
hos Nordens unga söner,
och i dess döttrars bröst!
Hvad är all jordisk vinning
och flärdens segerkrans
mot trohets guld — mot kärlek
af oförgänglig glans!

D:r Westerlund

EN PATIENTS INTRYCK

Den berömde läkarn,
alla sjukas vän,
har du icke rådfört
dig med honom än?
Mycket ser hans öga
som ej andra sett,
mången hälsans gåfva,
har han återgett.

Ofta vänlig stämma
så emot mig ljöd,
tills åt alla hinder
snart farväl jag bjöd;
tills bland främlingsskaror
jag en vacker kväll
gästade omsider
Enköpings hotell.

Redan på vårt iltåg
innan fram vi nått,
alla svar och frågor
gällde »doktern» blott.
Om zar Alexander
hade honom sport,
säkert större under
han än »patern» gjort.

Så en morgon tida
vid en lärkas sång
vördsamt jag beträder
läkarns väntsalong.
Mången redan bidar
före mig dock här,
alla sakta hviska,
allt så fridfullt är.

Patienter många
gått från doktorn ut,
när till mig så turen
kommen var till slut.
Som en vän, jag minnes,
strax han mot mig gick,
och af godhet lyste
hjärtevarmt hans blick.

Som till faders stämma,
som till moders röst
lyssnade jag tacksam
till hans råd och tröst.
Mig till mods jag kände
efter långa år
som när fjättrad fånge
frihet återfår.

Ingen så förvaltar
väl sitt pund som han,
ingen så i striden
daglig seger vann!
Ingen mig så enkelt
hälsans lagar tydt,
ingens föreskrifter
trognare jag lydt! —

Tag vår tack, du gode,
ädle mänskovän,
som i hjärtan tänder
hopp och mod igen.
Hell din konst, som löser
plågans hårda band,
och din blick, den klara,
och din varma hand!

Topelius

Den 20 Aug. 1888

Ljuft och fridsamt budet om din hitkomst
klingar
som från tempellunden aftonklockans sång.
Sorlet tystnar, oron sänker sina vingar,
hvardagsmödan lossar sina kedjors tvång.
Våra tankar af en varm, osynlig hand
ledas sakta hän till fagra underland,
där i diktens vår
du med silfverhår
vandrar, än en yngling »efter femti år.»

Trogne väktare af skönhet, sång och saga,
trägne forskare, oss skänk din visdoms tröst!
När ovädersskyar öfver himlen draga,
ljuda än i »Vinterkvällar» mildt din röst.
Kom med nya sagor på din runestaf
som du fordom kommit, öfver Bottenhaf;
kom med sol och ljus,
klara källors brus,
med konvaljedoft och dunkla granars sus.

Kom att oss från vankelmod och tvifvel rädda!
I din trosgrund rotad står du som en ek.
Gråa tegar du i gyllne skörd ser klädda,
går till nya odlingsfält som till en lek.
Ingen själfvisk tanke, icke mulnad håg
grumlade din andes djupa, rena våg. —
O, var helsad ömt!
Intet hjärta glömt
hvad i älskadt hem du sjungit, tänkt och drömt!

Är du ändtligt här, som glada barn vi ropa
och förgäta fort »världssmärtans» hvassa sting,
och vi se ej molnen, hur de än sig hopa;
idealet åter guldströr jordens ring.

Stormen tystnar, lugnet återvänder snart,
töcknet lyfter sig och hafvet blänker klart.
Hedens öde mo
börjar åter gro,
och däröfver skimrar hoppets himlabro.

Ja, här är du själf i sommarkvällens dager,
Wäinämöinen lik med gyllne kantele.
Från Suomis skär, från vik som Saimen fager,
kom du hit att broderlandet återse.
Bind af dina toners friska, skära ljung,
bind oss än en krans, du Finlands sångarkung!
Från din lugna fjärd
skänk en tacksam värld,
mästare, än mången dyrbar sångens gärd!

Knut Almlöf

Våren 1896

I

Salongen fylld på rader och parkett,
och kikare, pincenez — alla klara!
Ännu en gång du vill dig uppenbara,
du trogne vän; vi ej förgäfves bedt.

Hvad glädjefester du oss städs beredt!
Hur bakvänt här i världen allt må vara,
du städse vet din gladlynthet bevara —
den gåfvan gudarne dig ensam gett.

Lär oss att skratta smått i jämmerdalen,
lär oss som du se allt i humorns ljus,
och midt ibland oss träffa originalen.

Till bröllopgårdar bli dig sorgehus,
till lyckodrommar själfva midnattskvalen,
och dagens äflan värd — knappt en pris snus.

II

Gif akt! Nu rampen tänds: Hvad högtids-
stund!

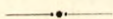
Bort flyr hvart moln af »spleen», af »livvets
frågor»,

når dina blickar kasta glådjelågor,
och når sarkasmer leka kring din mund.

Hur frisk då susar livvets rosenlund,
hur klart där speglas af i löjets vågor,
hvar dårskap så hos nollor som förmågor,
och skämt och allvar ingå kårt förbund.

I harmoni till slut allt sammanflyter . . .
Ridån går ned, en bifallstorm utbryter:
Dår är du själf, så flårdlös, lugn och mild!

Och når du lager så till lager knyter —
från Almlöfs namn blir lagern aldrig skild —
låt ej min hyllning synas möda spilld!

”Sigurd”

När världen tyckes dig dum och dyster
och djupt i mullen du låge helst,
när »Bacchi barn» blifvit marmorbyster
och köksor undra om du är »frälst»,
jag vet ett medel, som ej skall svika,
kör fort på dörren hvart enda våp,
tänd på cigarren, sitt ned och kika
en stund i Sigurds Kaleidoskop.

Se, dussin-helgonen alla pryda,
där skämta gladt mellan »ett och tre»,
och tyckas lustarne nu blott lyda
på världsteaterns varieté!
Där får man kasta bakom kulissen
så mången blick till sylfider små
och märker nog, hvarför himlahissen
ej går så fort, som den borde gå.

Där skrattar Leo på påfvestolen
åt abessinernas vilda lopp.
Lång näsa räcker André från polen
åt Frem och Nansen, som ej sett opp.
Där ljungar Björnson sublimt förfärlig —
i »Verdens Gang» går man aldrig fri —
Och Ibsen blundar så gudahärlig,
så dråpligt nöjd med sin maskopi:

Där se vi andra, som »stilig» svänga
med fana röd under väldigt gny,
och mäster Palm går att världen spränga
för att med stoppnål'n sy hop en ny.
Där riksdagsfarbrödren stå och stampa,
men smått godt folk tager steget ut
och önskar fromt att vid månens lampa
få »dö i skönhet» vid seklets slut.

Så kan du skåda i Sigurds glada
kaleidoskop vår berömda tid,
och finner snart att det vore skada
spektaklet störa med bråk och strid.
Dess nötta urverk vi ej få rucka,
hur än det skenar och än sig drar.
Hvarför behöfva vi gå och sucka,
det värsta stycket man nog har kvar.

Men låt oss litet med Sigurd språka,
som står där lugn i sitt sköna hull.
Två skälmska ögon vi där få råka,
i allt han är af den rätta ull.
Med bländverk ej han vår syn förleder,
men solsken klart han på pannan bär,
och sprider ljus kring de gamla seder
och minsta täppa med blommor klär.

Från alla håll och från alla kanter
han låter vindarne blåsa fritt,
och par som älska och guvernanter
som offras opp, se vi svart på hvitt.
Allt trolltyg intet för honom gäller;
men varmt han älskar, hvad älskas bör:
och djupt i bröstet en åder väller
af äkta humor och godt humör.

I vårbrytningen

Öfver diktens blomsterfält, det unga,
där blott vårbrådd färgar markens bryn,
draga skyar, violettblå, tunga,
blända blixtar vandrarns häpna syn.

Seklet hoppades i ro få sofva,
ville drömma bort sin sista stund,
men ånyo mullra åskor dofva,
rulla ekon genom mörknad lund.

Upp ett yngre släkte plötsligt spritter
ur sin barnadröm i fredlig dal,
kvalmet gör dess håg än häftigt bitter,
än förtviflande i namnlöst kval.

Redan i sin lefnads gryningstimma
stirrar det i häfdens djupa flod,
blickar ned där lotusblommor simma,
dröjer tankfullt vid hvar Memnonsstod.

Armt det känner sig och trött sitt öga,
likt en moders som sitt barn begrät;
ack, det vet hvad fädren anat föga —
re'n så vist, med kinden fin och slät.

Romantikens hjältar dött, dess fästen
ligga söndersmulade i grus,
från dess gillen gått den sista gästen,
symbolismen flytt för dagens ljus.

Nya segrar skaldens öga spanar,
där han kämpar för ett ädelt mål.
Men hur är det? — När han minst det anar,
något stjal ur bröst och arm allt stål.

Är han fången i Delilas armar? . . .
Djupt i skog, som förr, dock någon gång
återser han än, där bäcken larmar,
huldors lek och lyss till trastens sång.

En oas han ser i lifvets öken . . .
För hans syn, som i hans barndoms vår,
skimra liljor små bland lätta töcken,
dallrar silfverkalkars klara tår.

Om bland rosor på den mark han väljer,
malört än må gro, af vindens smek
säfven böjs, där han en saga täljer,
vågen gungar vid hans harpolek!

Så — med nya, trolska, sköna toner,
unge sångarn unga hjärtan rör,
bringar elden ned från himlens zoner,
blott ett Sodom ej hans varning hör.

August Strindberg

Du trånadens och tviflets son,
din skaldesjäl var just det plån,
hvarpå din samtid skulle rista
sin samvetsdom, kanske sin sista.

Här skulle rosas om hvarann
så tanke skef, som tanke sann,
och med den nya dagens strimma
blodröda furiefacklor glimma.

Här skulle »fastslås» att moral
och dygd belönas blott med kval:
»De skänka dig blott gråa lockar:
Nej, lär af mig; hvar ros jag plockar.»

En vild satyr i bacchanal,
af själfsvåld präglas gest och tal,
din kända bockfot — af pamfletter —
på kronor du ock mitror sätter.

Du midt på tidens brända fält
nomaden lik slår upp ditt tält,
med blicken vänd mot ökenhafvet,
du ser hvart hopp du hyst begrafvet.

Som eggad af en mörk demon
du spränger hätsk hvar tradition,
hvar grundval, hvarpå vi lärt bygga,
i töcknig sky hvar himlabrygga.

Dock från ditt snilles feberdröm
framväller en elektrisk ström,
ett böljesvall, hvars Niagara
vi gripas af, men ej förklara.

Ditt sagospel, din Lycko-Per,
en julnattsdröm i skogen är;
och bland idyllers ängder ljufva,
hvad blomsterdoft från daggstänkt tufva!

Men fläkt från äng och doft från skog
bemängs med dunst från gränd och krog,
och rosor och konvaljer klänga
i djup där mögelsvampar hänga.

Som hungrig falk vid bergets bryn
du spejar efter rof i skyn;
och som en ny Prometeus hånar
den himmel hög, hvars eld du lånar.

Du skockar åskmoln åt hvar led,
du hämdens ljungeld slungar vred,
tills mörkret flytt, tills solen åter
belyser allt, och daggen gråter.

Då glittrar våg, då knoppas gren:
ditt språk är en metall så ren,
fullödiga då orden klinga,
med tjusningsmakt de allt betvinga.

Hvad skönhet strålar mot oss då
med ögon klara — bruna, blå,
i målningar af sannings pensel,
i plastisk bild med blod och känsel!

Men hur du formar, hvarje bild
blir lik dig själf: än pantervild,
än tyglad lätt af rosentömmar
i fjärilslek bland silfverströmmar.

Ja, sådan — än som tisteln hvass,
än liljevek, än vidrigt krass,
du möter oss i lif som fabel
till hälften Kain, hälften Abel.

Verner von Heidenstam

Aldrig sångens genius hvilar
länge på sitt segertåg,
snart mot nya mål han ilar
med förnygrad kraft och håg,
spejande mot andra zoner,
mot en strand af moln ej skynd,
vaksamt lyssnande till toner
ifrån högre sanningsrymd.

Lotten von Kræmer.

Så jag ser din ande lyfta
vingarne i sångens värld,
upp till högre tinnar syfta,
sträcka länge ut sin färd.
Så i dig, ditt snille gärna
för vårt unga skaldelag
hälsar jag en morgonstjärna,
bådande oss solljus dag:

Vårligt friska melodier
dansa fram med bäckens brus,
folklifsbilder, feerier
skimra där i regnbågsljus,
känslans rika vågsvall gungar,
böljan lik vid hafvets bryn,
och hvar sanningsstråle ljungar
plötsligt som en blixtnur skyn.

Österlandets sagohägring
tankfullt pröfvar du och ser,
hur där än i oskuldsfägring
slumrande Endymion ler,
hur ännu sin kärlek trogen,
ljuf som Hellas ungdomsvår,
Artemis i myrtenskogen
lutad öfver drömmarn står.

Och där Vesterns ifver lågar,
själf din Alienus lik,
efter nya rön du frågar
i hvar ångande fabrik,
och där Söderns ranka leker
kring förvittrad balustrad,
trollskt din mandolin oss smeker
i romantisk serenad.

Nu till hemmet, nu till Norden
frejdad viking återvändt,
till den gamla fosterjorden
redan trofast bud han sändt:
det blir stål i viljans maning,
klang af malm i strängens sus,
liljedoft i känslans aning,
midnattssol i hoppets ljus.

Som för Frithiofssångarns öga,
se, ur stridens »rök och damm»
Tolfte Karls gigantiskt höga
skepnad träder för dig fram.
Du har känt, hur än det sjuder
vid den synen i vårt bröst,
hört hur hans »framåt» än ljuder
mäktigt i de ungas röst.

Låt ej vindlös luft förslafva
hans och tusen bragders folk,
gå till Narva, till Pultava,
blif hans minnes trogne tolk,
följ från Holovzin till Bender
öfver stepp och ström hans spår,
tills på nytt ur skaldehänder
levvande han för oss står.

Hvar din forskningsfackla blossar,
vid hvart märke af hans svärd,
väck där upp hans raska gossar,
frambesvärj på nytt hans värld!
Täljer du oss så hans saga,
Nordens Hjalte-Illiad,
gifve den oss mod att draga
mot vår sagas mål åstad!

Victor Hugo

1895

ETT TIOÅRSMINNE

L'Arc de triomphe i dag är sirad
till sorgfest som tempelkor,
med immortell kring lager virad
och trikoloren höljd i flor.

Hernanis sångare skall föras
till grafvens ro. I procession
nu böljor bortom böljor röras
i mänskohafvet kring hans tron.

Hell dig, Hugo, din skaldeära
fördunklar Austerlitz' trofé,
hvert upplyst folk skall hyllning bära
åt dina sångers »grande armée».

När dina tankars örnar stiga
mot tidens dunkla morgonbryn,
då remnar milddjup töckenliga,
då hörs en marsäljäs i skyn.

Du ville helig rätt förkunna
de kämpande i smärtans värld,
du nöjdes ej med lagrar, vunna
af segrare med blodigt svärd.

Men rymden ljusnar, högre zoner
ditt klara öga blickar från,
du går att stämma nya toner,
Nyromantikens störste son.

Kung Karls minneskrans

Allt se'n kung Karl gick bort, hvar år
ännu på minnesdagen
till Bernadotte'ska koret går
en vän i morgonljusets spår
att inför sarkofagen
vid gallret fästa tyst en krans,
så skimrande af daggregnslans.

Den kransen har jag ofta sett;
den gården åt hans minne
mitt steg till koret sakta ledt,
och mången högtidsstund beredt
mitt fosterländska sinne:
ty svensk han var till lif och blod,
hans öppna hand, hans friska mod.

Och hvarje gång vid gallrets rand
jag kransen såg, jag tänkte:
Hvem är den trogna vän, hvars hand
så dotterömt den slingan band,
och kanske tårbestänkte?
Är det ej Hon, som hjärtevarm
har lekt och drömt vid Sveas barm?

Skansen

Till Skansen på Djurgården ofta min färd
jag ställer från hufvudstadens vimmel.
Jag älskar dess stillhet, dess fridfulla värld,
dess berg och ängar och dess klara himmel.

Hvart minne, hvar bild här från fädernas jord
jag hälsar som trogna barndomsvänner:
ej tolkar då språk och ej tyder då ord
allt fröjdefullt mitt svenska hjärta känner.

Från Bredablicks torn någon Valborgsmess-
kväll

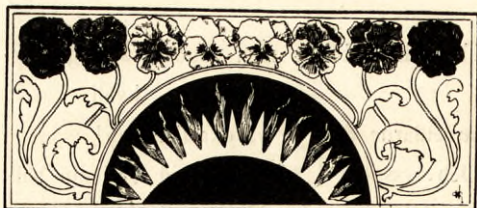
se eldarne där, se vårdkasflamman!

Och lyss där i midsommartid från din häll
när Hållsjöstepelns klockor ringa samman!

O säg, om du då mot det rikaste land
vill Sverige ge bort, det gamla, kära?

Och säg hur den nämnes den heliga strand,
där sist du hvila, hvila vill med ära?

Fjälltoppar stolta, tvänne...

(IBSEN OCH BJÖRNSON)

Fjälltoppar stolta, tvänne, från bergets rand
jag ser —

I skaldefurstar båda... välan; uppåt till Er!
Bland mina skönsta minnen I strålen för mitt öga
likt Eder hembygds fjällar, de stjärnbekrönte,
höga.

Till Er går allfarsväg som en hvar det nog-
samt märkt.

Hvem har ej känt sig gladt i Er närhet lyft
och stärkt?

Skall jag ock med min lyra, min gärd af blyga
toner
nu våga träda fram inför Edra sångartroner?

I samma spår går tiden ej nu som förr en
gång,
förändradt allting blifvit, förändrad ock Er sång.
När lifvet i sin spegel blott visar bilder brutna,
dock Eder konst dem skapar liksom i bronzen
gjutna.

Och när Er harpa drömmer lik vinden sorgset,
huld,
hvad kraft likväl, hvad brusning från hennes
strängars guld!
Vid hennes klang sig hejdar vår äflan i sitt
vimmel,
och världens blickar lyftas mot Norges skalde-
himmel.

Björnson

Till våra hem »Synnöve» lände —
Jag ännu minns den glada stund.
Dess unge skald var bland de kände,
hans namn re'n älskadt i vår rund.

I denna dikt oss handen räcker
han varmt och hejdar nordans lopp. —
Mot purpradt himlabryn där sträcker
nu klippans tall en dristig topp.

Där vaja skördar, rika, höga,
på mödans fält, i stilla dal,
och apelsnens hvita blommor snöga
bland gröna loft af björk och al.

Snart mången fager syster skänktes
din Synnöve, din rosenknopp,
i mörka djup den blick nu sänktes,
som skimra såg dess ljufva hopp.

Vid stormigt haf ditt öga dröjer,
vid lidelsernas heta strid,
och sig mot nattens himmel höjer
med frågor, om ej där finns frid.

I »Over Evne» och de andra,
hvad dagrars spel kring fjärrblå strand,
hvad tjusning att med dig få vandra
i »Lysets», morgonsolens land!

Här ljuder sång af änglatunga,
här talas ord med skaparröst,
här blixtar genom molnen ljunga
vid nattlig suck ur folkens bröst.

Hvad sanning hög, hvad tårar ljufva,
hvad outgrundlig själsmystik!
Hvad malm i hvarje tankes grufva,
hur skarp, hur spjutlik hvar replik!

Vi på »Guds veje» upp sett växa
din »Ragni», ljuf som vårens fläkt,
och hört af dig så mången läxa,
som oss till eftertanke väckt.

Du »Konge» uti andens rike,
med håg som örnens djärf och fri,
du höge sångardrott, din like
bland dagens hjältar söka vi!

Ditt tonsvall likt ett källsprång brusar,
ditt allyars kraft är af granit.
Ditt löje bacchanaliskt tjusar
med Fauners dans, Menaders svit.

Ibsen

Hur lugnt din skarpa blick af stål
tidsandens vindkast följer!

Du vet, hvad hvarje muskel tål,
ej altarrund din forsknings mål
med sina rökverk döljer.

Af intet än så fagert skal
du dig förvillas låter.
Hvart bleknadt, dådlöst ideal
du störtat från dess piedestal,
skall aldrig resas åter!

För hjärtekvälen vet du bot
och vill din lyra stränga;
men känslolös för pjunk och knot
du skrider det fördolda mot,
dig inga hinder stänga.

Hvar sanningssträfvans städs är ny
och vemodsfläktar sänder,
hon väcker storm, men töcknen fly —
hon målar hotfull framtidssky
med morgonstrålars ränder.

Du vishetsdjupet i ditt ord
väl helst som Valan täcker,
dock som när Tor i högan nord
sitt eldspann kör kring haf och jord,
du allt till lystring väcker.

Hell dig, du starke, hell din sång,
den höga, Odinsburna!
Hur tungt det ok oss var, det tvång,
som du betvang, skall skönt en gång
stå ristadt kring din urna.

Vårflod

Du vårliga Nord, du unga, hur skulle
ej gärna jag vilja lofsjunga ditt mod
och hissa seglen i topp på min julle
och stilla vaggas af längtans flod . . .
Men ack, endast solens blick, den varma,
ger ton åt trast, ger löf åt lind,
ännu på glädje vi äro så arma,
än suckar kring viken den kulna vind.

Snart himmelens fläkt en brodd så fager
dock locka skall uti dina spår,
och där nu molnet sin slöja drager
och vredgad åska hotande går,
jag ser sig svinga sångens svanor
mot högre mål vid purpurskyn
och snillet bryta nya banor
vid dimomhöljda fjärran bryn.

Ännu hvad du söker och hvad du saknar
som guld i berg och grus är gömdt.
Du långsamt blott ur din domning vaknar,
förvirrad och kvald af hvad dystert du drömt:
Än oskönt med det sköna blandas
och brusar mörk dina toners våg,
men mera lätt ditt bröst redan andas,
ur vinterslummern är väckt din håg.

Fast moln sig tungt på din panna lägga,
din örnblick ljungar dock djärf och fri.
Som framtidssyner skönt för dig hägra,
hvad dunkelt oss städse skall förbli:
En helig eld ditt sinne bränner,
ej ro ditt tvifvel finner lätt,
men korad till striden du stolt dig känner
och bland kämpars rad de arenan beträdt.

Kringhvärfd af mörker, framåt då att söka
det evigt sanna i siarljus.
De djupa led sig bakom dig öka,
hör, genom dem strömmar ett växande brus!
När fädernas lifsideal tyckas svinna
och i skidan stötts åter de slitna svärd,
låt nya stjärnor på himlen brinna,
föd nya hjältar åt längtande värld.

DEN KÄMPANDE
ANDEN

Ej mer ur skyn mot döende barnatro
en stjärna ler, ej gryende dag i öster.
De sorgsna hjärtan vaggas ej mer till ro
i tviflets natt af aningens stilla röster.

Utstötta blindt vi äro i öde rymd,
där dystert flämtar tidernas offerflamma.
Moln hvirfla upp, af skuggor är blicken skymd,
vi stirra tyst på dem, som en bön än stamma.

De vända ej tillbaka de gamla dar,
hvem minns väl nu de fridfulla sabbatsstunder,
då fromma frågor fingo från Sinai svar
och milda änglar gästade Mamres lunder?

Hvar finns väl nu för smäktande själ en väg
till stilla elf, bland aftonens täta töcken?
Hvem leder oss, du väktare, trogne, säg,
till löftets land, bortom våra smärtors öken?

I andlös flykt vi irra, en skingrad hjord,
en slagen här, sin höfding, sin tröst beröfvad.
När ljuder nu det mäktiga lystringsord,
som samlar oss, som väcker hvar dödsbedröfvad?

Skall snart i midnattskvalmet ej tränga fram
en svalkans fläkt att lyfta hvar nedsänkt panna,
och morgonljusets strålar från bergets kam
ett evigt hopp för hjärtat till sist besanna?

Hur länge skall du fjättra oss, vrånga värld,
förr'n själen frigjord spränger det sista bandet?
Går ej tveeggadt genom vår tid ett svärd,
se, vinkar oss ej fjärran det helga landet? . . .

En morgon gryr! Som blom-
mans knopp
så tiden sin fullbordan vinner.
I Betlehem ett ljus af hopp
bland låga herdetjäll upprinner.

I stilla dal ett återljud
af högre världars jubel klingar,
en salig segers förebud
från remnad töckenförlåt svingar.

Till dödens natt ett återsken
begrinner lifvets sol att sprida,
Guds son är född, som oskuldsren
för dina synder går att lida.

Guds son är född, försonarn mild,
som världens trældomsok skall bryta
och själ vid själ, hur hätsk och vild,
i frid och endräkt sammanknyta.

Ja, född är Människones son,
som blef af seklers tro bebådad
och lik en stjärna fjärran från
af fromma siarögon skådad.

I

Öbemerkt i signad bygd,
dold för hednisk vantros makter,
växer du i trofast skygd
af din oskulds änglavakter,

stiger upp där arlaväkt
gladt på gyllne höjder leker,
drömmer tyst, där särlafläkt
ljufligt tankfull panna smeker.

Skyhög ceder, brutet rö,
herdens hjord din visdom rikta,
Sarons liljor, Hermons snö,
sol och regn för dig sig bikta.

Kanske äfven mot dig ler
någon Rakel huld vid brunnen?
Men ett högre mål du ser,
snart är ungdomsdrömmen svunnen.

Mot ej anad sällhets rymd
blicken du från jorden vänder,
för din syn, af moln ej skynd,
hägra himmelskt ljusa stränder.

Ej de milda stjärnors tröst
skola dina steg försena:
gå, så bjuder Fadrens röst,
gå att dina bröder tjäna!

Midt i stridens heta kvalm,
du en bättre värld vill bygga,
under fridens höga palm
slår du upp ditt tjäll, det trygga.

Skall de hårda sinnens is
smälta för din kärleks värma?
Skall till fädrens paradiset
fallets barn du åter närma? . . .

Ingen glädjestråle klar
deras sorgers mörker randar,
intet himmelskt återsvar
sig i deras suckan blandar . . .

Tyngd af deras nöd och kval,
dina fjät dig fjärran föra,
och från ödemarkens dal,
när en röst i smyg ditt öra.

Frestarn, som vårt släkte bragt
att sitt gudsbeläte fläcka,
åtrå efter världslig makt
söker i ditt hjärta väcka.

— Är du ej af Davids stam?
Ärftlig är hans ädla krona.
Gick han ej från dalens lamm
att på Salems höjder trona?

Se, hur stolt mot himlens bryn
templets gyllne tinne stiger.
Ljusnar ej vid denna syn
sorgens dystra natt? . . . Du tiger?

Grönskade ej Arons staf?
Skjuter maktens ek ej grenar
midt i öknen? Lär däraf:
så till bröd du byter stenar. —

Strålen af ditt lifsljus dog,
när så frestarns stämman hördes,
ingen stjärna mot dig log,
ingen fläkt från bergen rördes.

Men mot jordens nöd och kval
vänds en sista gång ditt öga:
— Hädan, frestare! . . . Ditt val
är befäst i himlar höga.

Molnen skingras, frestarns flyr,
svärdet blef ej från dig röfvadt,
segerens morgonrodnad gryr,
guldets är i degeln pröfvadt.

Och där allt du öde fann,
cedrar och cypresser susa,
och där ingen bäck förr rann,
klara, friska källor brusa.

Mot dig klingar änglars röst:
Salig den som öfvervinner
fienden i eget bröst,
den blott ärans tinnar hinner.

III

Så, med målet för dig klart,
lik Elias fram du träder,
och ditt rykte ilar snart
genom Galiléens städer.

Ljufva budskap i det ord
du för syndare förkunnar!
Friska dryck för törstig hjord
ur din vishets djupa brunnar!

Under kommer du åstad,
blott du nalkas smärtans läger,
kraften af ett hälsobad,
fast förtröstan till dig äger.

Aldrig i ditt tunga värf
tröttnar du att bördor lätta,
guldvikt ger du enkans skärf,
går de fallne att upprätta.

Med din bön så kärleksvarm
hvar botfärdig du förlossar,
och med helig vredes arm
syndens trälomsboja krossar.

Ej du aktar dårars kif —
där en maktlös hand sig sträcker,
trängtan till ett evigt lif,
till rättfärdighet du väcker.

Lugn mot ödets storm du går,
du för maktens vigg ej blinkar,
där ditt sanningsfrö du sår,
segerns helga skörd dig vinkar!

Stig som blef dig föresatt,
i hvart dunkel du vet skilja.
Än i örtagårdens natt
ber du: Fader, ske din vilja!

IV

Mästare, uti din själ
medan nattvardsljusen brunno
ljöd ett aningsfullt farväl —
sorgebudskap till dig hunno.

En af dem som hört ditt tal,
kallad att ditt rike skåda,
Judas, liksom Esau fal
gått att mästaren förråda.

Högt de ropa på din död
hvilkas vrånga dom du jäfvat,
hvilka svikta sett hvart stöd
och för himlens domar bäfvat.

Med den kraft dig Fadern gaf
du ditt höga lugn bevarar
och hans vilja till din graf
lydnadsfullt du uppenbarar.

Hur mot dig vid vapnens gny,
makt och våld sig än förgripa,
aningsfullt du ser dock gry
tid, då oväld lag skall skipa.

Och hur tungt än hjärtat slår,
och hur många band än brista,
där din törnestic du går,
huldrik är du till det sista.

Naglad fast på korsets stam,
ännu vid ditt jordlifs gränser
hoppets stråle lyser fram,
och i brystna blicken glänser! . . .

Du har slutat — vid din graf
stå vi tysta bland de dina,
fylldt är profetians kraf,
ändad offerlammets pina.

Styrk de frommas hjärtan än,
när i lifvets strid de digna,
var de öfvergifnas vän,
de förkrossade välsigna!

Om vår lampa flämtar matt
under sorger, strid och vaka,
var vårt ljus i dyster natt,
lär oss älska och — försaka.

Än som förr i sorgens höst,
när de bittra tårar flöda,
hälsar oss en änglaröst:
Kristus är ej bland de döda!

Än som förr ur griften opp
han på nytt i ljuset träder,
som ett återvunnet hopp
ljuft hans ord vårt hjärta gläder.

Än bland våldets hätska hop
pekar han mot Edens stränder
och vid hatets smäderop
tålig blick mot smädarn vänder.

Som en segerlager knyts
smärtans törnkrans kring hans panna,
fanatismens korsfäst byts
i ett fridens hosianna.

VI

Trägne såningsman, till bröd
dina skördar skulle mogna,
Korsets hjälte, med din död
gaf du lif åt dina trogna.

I det ädla andesvärd,
som du smidde, bor vår styrka,
och ditt rikes ljusa värld
som all fromhets mål vi dyrka.

På vårt barnskap hos Gud
var din lefnad ett insegel,
för vår själfviskhet ditt bud.
blef en helig luttrings degel.

I ditt enkla ord är gömdt
hvad historiens djup förvarar,
du hvad häfdens vise drömt
med en liknelse förklarar.

Från det Fader vår du bad
strålar än ditt rikes hägring,
på din sagas nötta blad
hvilas oförgänglig fägring.

VII

Glänste ock ett heligt mod
förr i månet hjälteöga,
flöt ock förr martyrs blod
för det rätta, för det höga;

dock hos dig Guds andes ljus
klarast tändt sin helga låga,
blott *du* stillat hafvets brus,
svarat på Pilati fråga.

Blott den kärleks skörd du sått,
skulle jorden näring gifva,
blott den ankargrund du nått
i hvar storm orubblig blifva.

Blott de segrar, som du vann,
aldrig blekna i vårt minne,
blott ditt ord oss gifva kan
ett pånyttfödt, heligt sinne . . .

Så att söka likna dig
är att nalkas ljusets boning,
så att gå din törnestic
är en vandring till försoning.

Och är hoppets fackla släckt,
och all vishet graflikt tiger,
stilla du i nattlig väkt
in i lykta hjärtan stiger.

Med din kärleks helga röst
tviflets makter du betvingar.
Frid du gifver, evig tröst
du vår trötta ande bringar.

Nytt blir lifvet, ny vår värld,
dödens natt ej mer oss höljer,
dig på salig himmelsfärd
ljuft vår längtans vinge följer.

★

Fridens helg tillända gick,
i vårt hjärtas djup vi bäfva,
mot oändlig rymd vår blick
spejande dock än vill sväfva.

Om den blix, som Paulus såg
i Damaskus fordom ljunga,
bleknat på sitt segertåg
ibland töcken, täta, tunga;

om ej mer en Patmos-syn
för vår siarblick sig målar,
skimra dock vid fjärran bryn
helig morgongrynings strålar.

I sekelslutet

I

Inom och utanför templet

ör, kyrkoklockor dig till gudstjänst kalla,
en gudstjänst skön som aftonstjärnans gång,
hör, liksom vågor orgeltoner svalla,
och hymner klinga som serafers sång.
Med tornets spets, som pekar mot det höga,
står templet där att lyfta själ och öga
från tidens flärd och orofulla strid
till boningar för evig fröjd och frid —
— Förgäfves allt! Till själfva mærgen bruten
är fädrens tro, om än af glans begjuten.

Med Herrens hjälp, hur jordens välden skakas,
på hälleberget står hans helga hus.
I kvalens stund här tröstens kalk skall smakas,
i tviflets dystra natt skall tändas ljus —
ett ljus, som strålar klart i alla skiften
och allra klarast kring den mörka griften.
Med böjda knän vid altarrunden där
kring Lammets fana sluts hans trogna här! —
— Men ur de ungas bröst, af suckar häfda,
sig tränga nya toner, länge kväfda.

O hör, hur varmt sin förbön kyrkan sänder
till nådens Gud, du mänskobarn, för dig!
O se, hur ömt hon sträcker sina händer
mot vilset lamm och för det hem till sig!
Hon gamla löften hvarje dag förnyar,
kring hennes tinnar sväfva seklers skyar,
hon kallar dig till signad tempelsal
att bikta dina synder, dina kval — —
Dock hur hon än mot mörkrets makter strider,
i dogmers boja städs hon ljuset smider.

Vänd om, vänd om! Snart dina dagar flykta.
Du arme son, sök upp din Faders famn.
Låt Ordet blifva dina fötters lykta
och tron din seger och din trygga hamn.
Till korset fly! I dessa otrons tider,
mot världens vrånghet du ej ensam strider,
dig kyrkan gifva skall ett heligt mod,
från alla synder renar Jesu blod —
— Men hur från ässjans glöd än gnistor spraka,
de falla svårtnande kring den tillbaka.

I världens kvafva luft bland slafvars vimmel
är Kristi läras ord ett jordens salt.
Hans Helge Ande än från nådens himmel
ger mänskan kraft att lida, tåla allt.
Hans kyrka bjuder tröst i alla öden,
oss inger mod, oss skänker frid i döden,
kring trötta barnet ömt sin arm hon slår —
— Men mer och mer hon öfvergifven står,
hur hon må ropa, hur hon ber och klagar,
de vända ej igen de flydda dagar.

★

Vid hennes rop ej hänryckt skara ilar:
— O hören I ej, hören, kommen fort! . . .
Den spörjande ej på sin vandring hvilar,
men går förbi den tunga kyrkoport.
För templets trappa han trots bönen, sången,
besviken stigit ned för sista gången . . .
Inför sin faders grafhög livvets kval
han biktar, för sin barndoms ljufva dal,
vid löfvens fläktar och när kvällsoln bleknar
— ett återstår! — hans trötta hjärta veknar.

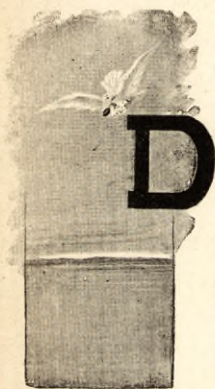

I sekelslutet

II

Förnuftskristendomen

Du höga sierska, som stilla skrider
mot klarnad höjd, o blif mig ständigt när!
Hvarhelst du nalkas och hvarhelst du strider,
jag flykta ser de mörka tankars här.
Trons lampa tändes, där din hand oss leder,
din stjärnemantel frid omkring oss breder.
Hvem stakar ut din bana, ädla gäst?
Du famnar allt hvad lifvet äger bäst. —
O ja, för henne vi oss ödmjukt böja,
vi ock, som fromt vid korsets fot än dröja.

Mot Zions väktare väl än sig rikta
de skygga blickar, när för stridens flod,
allt mer och mer de höga bålverk svikta —
Men seger stundar . . . Gud är evigt god:
En himmelsk susning midt bland knotet höres,
de sjuka samvetens Betesda röres,
när hälsans ängel stiger ned så skön:
»Statt upp!» han bjuder. Snart ur ödmjuk bön
den helga sådd skall börja härligt spira
och fromhet gå ett nytt advent att fira.

I sörjande, ej allt är slut med grafven:
än lyser oss ett outsläckligt hopp.
I lifvets träd vårymnigt stiger safven,
snart tro och tanke skjuta samma knopp!
Allt djupare vårt väsens gåta blifver,
i andens lif hvart vågsvall längre drifver,
och längre städs på vädjobanan når,
hvart yngre släkte som i striden går,
och hvarje blixtn som genom natten glänser
utvidgar mer och mer tillvarons gränser.

Allt högre ljuder sanningskrafvets maning,
vår samtids store ock sitt eldsdop fått.
Den stjärneväg, som följts af fädrens aning,
vi hafva länge irrande försmått.
Men ännu dessa bloss bland töcknen brinna
och vinka dem, som söka vägen finna.
I andens strid bestå blott de en dag,
som lärt att lyda evig sannings lag.
I molnhöjd tid den klocka längst skall klinga,
som blifvit satt att närmast himlen ringa.

Utöfver djupen vi ånyo sända
en hoppets dufvopost, när morgon grytt.
Med fredsoliv han snart skall återvända,
då floden upphört och orkanen flytt.
Från skyhögt Ararat en vård sig höjer
och vän med vän för ljusets tron sig böjer;
där kärleks frid aflöser seklers tvist,
sin bleka skymningsdager lifvet mist,
från altarrunden stiga varma böner,
att helga och förbrödra jordens söner.

Mot denna drömsyn längtansfullt sig sträckte
i vårlig morgonstund min famn en gång,
dess helga sol, mig tycktes, lifvet väckte
till högre flykt, till högre jubelsång.

Men ack, den solen skymdes snart — blott

brutna

och matta strålar ur dess källa flutna,
mig gåfvo mod att gå framåt min färd;
blott då och då käns denna framtidsvärld
liksom en hafvets sakta vindfläkt skicka,
att ljuft min själ i kvalmet vederkvicka.

Synpunkter

Den sträfvan efter sanning och verklighet, som karakteriserar nyare tiders andliga lif, grundar sig väl ingenstädes på ett så djupt känt behof som just i arbetet för ett närmande af den kristna trosuppfattningen och den mognare förstånds bildningen. Men skall denna maktpåliggande fråga ej strax från början stöta på snart sagdt oöfverstigliga hinder, måste det antagligen komma därhän, att det Nya testamentet ej längre missbrukas såsom auktoritet för läror, hvilka hafva föga mer än namnet gemensamt med dem kristendomens grundläggare själf däri förkunnar.

Då nu den som skrifver detta, i föregående sånger tagit ett steg i nämnda riktning, har detta skett i den förhoppning, att därunder hafva bevarat hvad som är evangeliernas väsende och kärna och är ägnadt att för alltid blifva hela mänsklighetens egendom.

Här likaledes ett ord med afseende på de sublimaste bland bibelns under, hvilka en gång utgjort tyngdpunkten för kristendomen och hvilka omsväfvas af ett rörande poetiskt skimmer. Den kämpande anden söker häfda dessa unders liksom hela den kristna legendens inre, andliga betydelse för alla tider. Historierna om profetian (den heliga natten), frestelserna i öknen, Kristi uppståndelse och himmelfärd m. fl., som förmenas häntyda på öfvernaturliga makters ingripande under en förgången tid och bibringas oss genom uppfostran såsom sådana, torde dock numera af flertalet tänkande personer uppfattas i öfverensstämmelse med den större kritiska känslighet, hvilken i detta som så många andra afseenden gjort sig gällande, nämligen såsom för-

kroppsligade ideal, allegorier eller af traditionen utsmyckade judiska legender. Denna grundtanke genomgår sångerna. Undren hafva där betydelsen af beslöjade inre sanningar, inre lifserfarenheter, uppskattade i den mån de äro ägnade att väcka och nära inbillningskraften och därigenom lifligare, än hvad annars kunde vara händelsen, inverka på menniskohjärtat. Fablerna falla, mystiken dör, men den bibliska mytologiens psykiska grund och källåder är liksom all mytologis grund ständigt lefvande.

Förlitande sig på läsarens omdöme, har dock författarinnan, då nu en senare tillökad upplaga af sångerna utgifves, ansett det vara lämpligt att bifoga dessa antydningar och synpunkter.

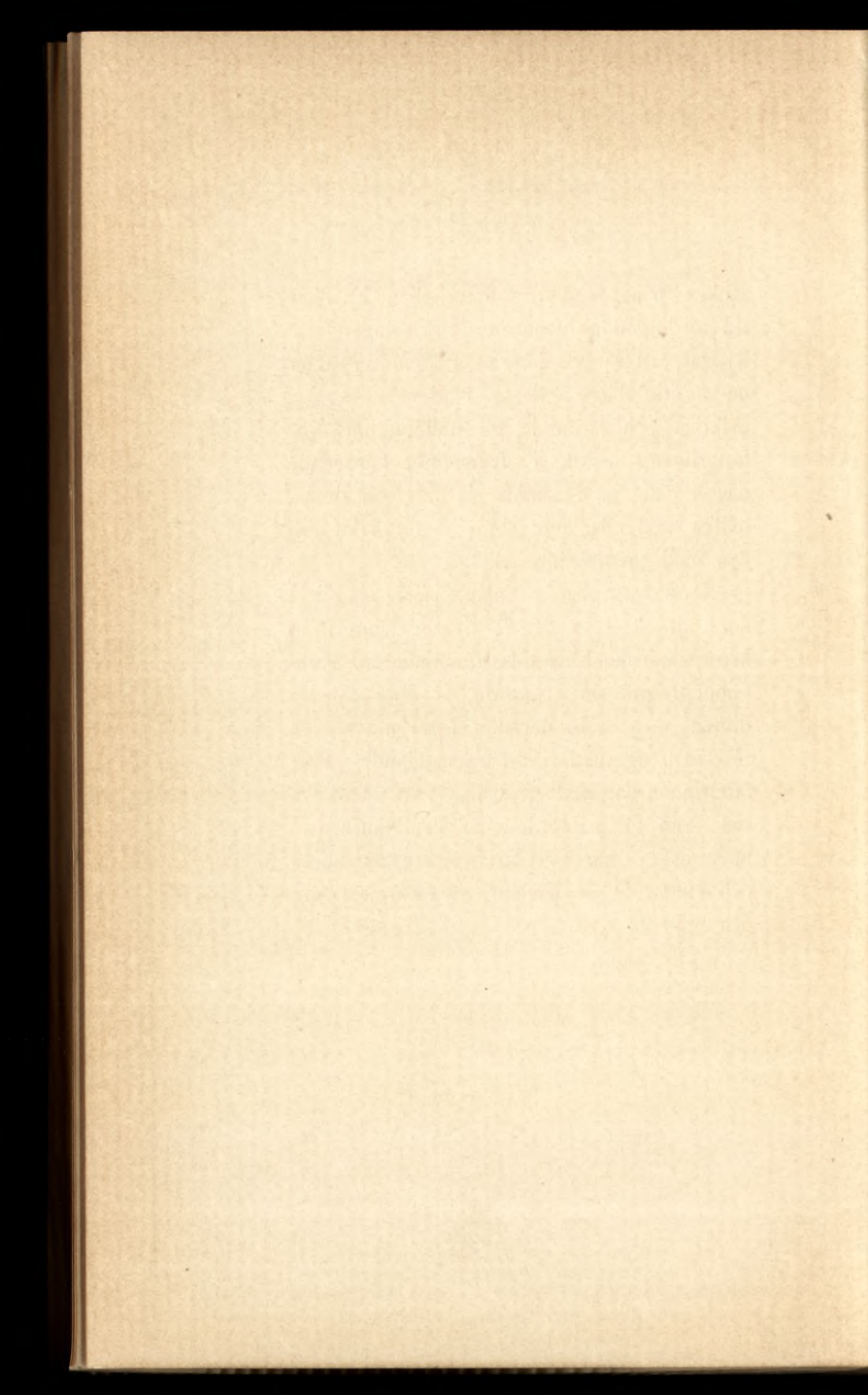
Några af dessa synpunkter angående uppenbarelsen och undret kunna nämligen i dikten på sina ställen tyckas sammanfalla med synpunkterna för den positiva uppenbarelsen. Detta närmande kan ju vara riktigt, så vida det mäktat leda till en åsyftad förening af

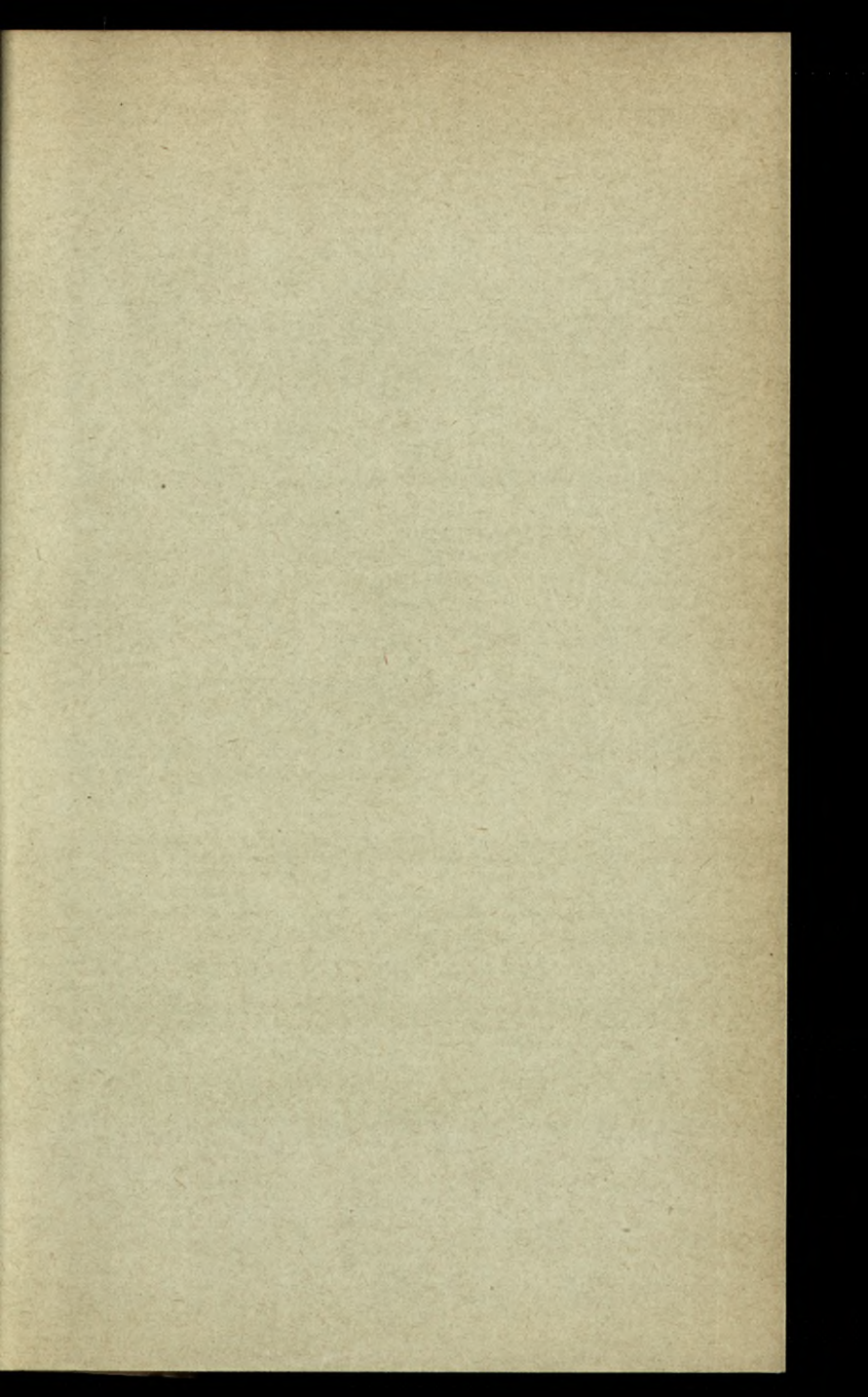
tankens frihet med trons innerlighet. Emellertid torde genom ofvanstående erinringar förbyggas, att ej hos läsaren, tilläfventyrs efter en flyktig blick i dessa blad, väckes den oriktiga och störande föreställning, att författarinnans åsikter i ofvannämnda hänseende någon gång gå i samma riktning som deras, hvilka med eller mot sin vilja förväxlat bilden med sanningsinnehållet.

Den kämpande anden sluter sig alltså nära till kretsen af de nyare, långt ifrån kristendomsfiendliga tidsströmningarna. Kontemplativ till sin grundton, är dock således dikten — som sönderfaller i tre akter — i viss mån aggressiv i sitt framträdande. Författarinnan har med ett ord sökt att slå an den ton, som för närvarande är den känsligaste inom oss — har sökt att ge sångens välljud och vingar åt de känslor, som närmast röra och uppröra oss.

Pris 2 kr.

Iduns Tryckeri Aktiebolag. Stockholm.